

Inhoud

- 01** **Van de redactie**
- 02** **Moet een ontheffing van de sollicitatieplicht door een uitkeringsinstantie overgenomen worden in de Wsnp?**
Jenny Vlemmings
- 03** **Drie jaar Hoge Raad-rechtspraak in schuldsaneringskwesties (2016 – 2018)**
Arnoud Noordam
- 04** **De Wet Modernisering Faillissementsprocedure en de schuldsaneringsregeling**
Theo Pouw
- 05** **Nogmaals verrekening van ten onrechte genoten uitkering en de schuldsaneringsregeling**
Theo Pouw
- 06** **Nieuws in het kort**
- 07** **Actuele rechtspraak kort**

Aanbevolen citeerwijze

Naam auteur, titel tijdschriftartikel, *WP*, jaartal/nr. tijdschrift, paginanummer. Bijvoorbeeld:
Margreet van Bommel, 'Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties', *WP*, 2010/01, p. 1.

Abonnementen

Zie de achterzijde van dit tijdschrift.

Adverteren in *WSNP Periodiek*

In *WSNP Periodiek* kan geadverteerd worden. Voor een prijsopgave en nadere informatie over adverteren, kunt U zich wenden tot het redactiesecretariaat.

ISSN-nummer: 2210-6650

Redactiesecretariaat

WSNP Periodiek

Postbus 5018, 5800 GA Venray

e-mail: redactie@wsnp-periodiek.nl, faxnummer: 077 463 38 21

Uw bijdrage aan *WSNP Periodiek*

U kunt kopij aanleveren overeenkomstig de richtlijnen voor auteurs. Deze richtlijnen kunt U raadplegen via www.wsnp-periodiek.nl. Na toezending van Uw kopij, naar redactie@wsnp-periodiek.nl, zal één van de redactieleden contact met U opnemen. Artikelen dienen in beginsel maximaal 2500 woorden te omvatten.

01 - Van de redactie

Geachte lezer,

Voor u ligt het eerste nummer van *Wsnp Periodiek* van 2019. Vanaf nu verschijnen de nummers niet alleen in hard copy maar, op verzoek van abonnees, ook digitaal. Wij bieden per 1 januari 2019 de mogelijkheid voor abonnees om, middels een abonnee-login, toegang te krijgen tot een portal met daarin de meest recente uitgave van *WSNP Periodiek*. Daarnaast kunt u in de portal ook eenvoudig de uitgaven van de afgelopen jaren raadplegen. Het digitale abonnement wordt alleen aangeboden in combinatie met een hard copy-abonnement. Als kennismaking met het combi-abonnement van € 110,00 bieden we onze abonnees de gelegenheid om zich tot het einde van 2019 te abonneren op het combi-abonnement voor een bedrag van € 97,50. Vanaf 01-01-2020 geldt uiteraard weer het reguliere tarief. U kunt zich hiervoor aanmelden door een e-mail te sturen naar abonnee@wsnp-periodiek.nl. Na verwerking van uw aanmelding ontvangt u per mail de inloggegevens voor het abonnee-portal.

Dit nummer start met een opinieartikel van Jenny Vlemmings over de sollicitatieplicht. Op dit moment gebeurt het regelmatig dat een saniet van de uitkerende instantie te horen krijgt dat hij niet hoeft te solliciteren, maar tegelijkertijd wel een sollicitatieplicht heeft in de Wsnp. De auteur licht in dit artikel haar visie hierop toe.

Arnoud Noordam heeft een uitgebreid overzicht gemaakt van de uitspraken van de Hoge Raad over schuldsaneringskwesties van 2016 tot en met 2018. Dit artikel is een vervolg op de eerdere overzichtsartikelen over de uitspraken van de Hoge Raad. In *WP* 2016/01 vindt u het overzicht van prof. Timmerman

over de jaren 2013 - 2015. Nog verder terug, in *WP* 2013/03, treft u het overzicht van Timmerman, Bij de Vaate en Wuisman over de jaren 2008 - 2012 aan.

Op 1 januari 2019 is de Wet Modernisering Faillissementsprocedure in werking getreden. Theo Pouw beschrijft in zijn artikel welke wijzigingen in de faillissementswet voor de schuldsaneringsregeling van belang (kunnen) zijn.

Vervolgens bespreekt Theo Pouw een vraag die door een lezer aan de redactie werd voorgelegd. Tijdens de schuldsanering van een uitkeringsgerechtigde verrekende een gemeente ten onrechte aan de schuldenaar uitbetaalde bedragen met de lopende uitkering. De rechtbank was van oordeel dat er geen sprake was van verrekening en er werd gevraagd in hoeverre het zinvol zou zijn om deze kwestie voor te leggen aan de Centrale Raad van Beroep.

We sluiten deze editie zoals gebruikelijk af met de vaste rubrieken *Nieuws in het kort* en *Actuele rechtspraak kort*.

De redactie

02 - Moet een ontheffing van de sollicitatieplicht door een uitkeringsinstantie overgenomen worden in de Wsnp?

Jenny Vlemmings

Een van de kernverplichtingen tijdens de Wsnp is de sollicitatieplicht. Deze verplichting leidt regelmatig tot discussies tussen saniet en zijn/haar bewindvoerder, zeker wanneer er sprake is van een ontheffing van de sollicitatieplicht door een uitkeringsinstantie, zoals de gemeente of het UWV. Enkel de r-c is bevoegd om schuldenaren te ontheffen van de sollicitatieplicht zoals die geldt voor de Wsnp¹. Het kan dus voorkomen dat een saniet wel actief en aantoonbaar moet solliciteren voor de Wsnp, terwijl diezelfde saniet te horen heeft gekregen van de uitkeringsinstantie dat er redenen zijn waarom er niet gesolliciteerd hoeft te worden. Hoe zit dit precies? Wat is de oorzaak van deze discrepantie, is deze discrepantie wenselijk en valt het begeleiden van sanieten bij het solliciteren onder de taak van de bewindvoerder?

1. Jurisprudentie: ontheffing tijdens Wsnp enkel door r-c

De jurisprudentie is eenduidig: een ontheffing van de sollicitatieplicht door de uitkeringsinstantie is niet direct van toepassing in de Wsnp; enkel de r-c kan voor de Wsnp een ontheffing van de sollicitatieplicht verlenen. Dit is reeds in 2007 geformuleerd door de procureur-generaal:

“Een schuldenaar kan aan mededelingen van het college van B en W omtrent (het ontbreken van) een sollicitatieplicht voor de Wet werk en bijstand in het algemeen niet het gerechtvaardigde

vertrouwen ontlenen dat ook door de rechtbank bij de toepassing van de Faillissementswet een vrijstelling van de sollicitatieplicht wordt aangenomen: daarover beslist de rechter-commissaris.”²

In latere uitspraken blijft de Hoge Raad bij dit standpunt.³ Ook de gerechtshoven volgen de Hoge Raad hierin.⁴

2. Oorzaak discrepantie

Het verschil in het al dan niet verlenen van een ontheffing van de sollicitatieplicht, wordt veroorzaakt door het beoordelingskader. De gemeente beoordeelt aan de hand van de Participatiewet of er een ontheffing van de sollicitatieplicht wordt verleend. Art. 9 lid 2 PW geeft het college de mogelijkheid tot het verlenen van een tijdelijke ontheffing wanneer er sprake is van dringende redenen, zoals zorgtaken. Hierdoor is het beoordelingskader van het college tamelijk ruim. Tijdens de Wsnp wordt, volgens art. 3.5 Recofa-richtlijnen, enkel ontheffing verleend op medische gronden. Dit zorgt voor een nauwer beoordelingskader.

Ook het doel van de sollicitatieplicht is in beide situaties wezenlijk verschillend. Uitkeringsinstanties streven ernaar om zoveel mogelijk uitkeringsgerechtigden duurzaam aan het werk te krijgen, zodat de uitkering kan worden beëindigd. In de schuldsaneringsregeling gaat het erom dat de schuldenaar gedurende drie jaar zoveel mogelijk baten verwerft voor zijn schuldeisers. Ook dat levert een verschillend beoordelingskader op.

3. Is de discrepantie wenselijk?

Ondanks dat het op basis van het beoordelingskader uit te leggen is waarom er in sommige gevallen wel een ontheffing van de sollicitatieplicht wordt verleend door de uitkerende instantie, maar er desondanks toch

gesolliciteerd moet worden in de Wsnp, ben ik van mening dat dit geen wenselijke situatie is. Door het nauwe beoordelingskader voor het verlenen van een ontheffing van de sollicitatieplicht voor de Wsnp wordt er immers voorbij gegaan aan het feit dat er naast medische redenen ook andere dringende redenen aanwezig kunnen zijn, die ertoe leiden dat iemand (tijdelijk) geen arbeid kan verrichten. Daarnaast is het de vraag in hoeverre een r-c kan beoordelen of er, gelet op zowel de medische als de persoonlijke situatie van saniet, mogelijkheid is tot het verrichten van arbeid. Een r-c is immers geen arbeidsdeskundige. Derhalve spreekt het mijns inziens voor zich om de beslissing van iemand die hierin wel deskundig is, zoals de arbeidsdeskundige van de uitkerende instantie, ambtshalve over te nemen.

4. Verwarring bij sanieten

Het feit dat de uitkerende instantie een ontheffing voor de sollicitatieplicht verleent, terwijl er in de Wsnp gedurende dezelfde periode wel een sollicitatieplicht geldt, kan leiden tot verwarring bij sanieten. Dit wordt ook erkend door de Hoge Raad:

*“De rechter-commissaris zal in het kader van de schuldsaneringsregeling wel in aanmerking kunnen nemen dat het voor sommige schuldenaren niet altijd makkelijk is om diverse instanties uit elkaar te houden, en rekening kunnen houden met een eventueel beroep op het vertrouwensbeginsel (zie de conclusie van A-G Langemeijer vóór HR 19 januari 2007, ECLI:NL:PHR:2007:AZ2048, onder 3.10).”*⁶⁵

Ook het recente rapport Knellende schuldenwetgeving schenkt aandacht aan deze mogelijke verwarring. Volgens het rapport leidt het opleggen van een sollicitatieplicht tijdens de Wsnp, ondanks een ontheffing van de gemeente of het UWV, tot verbazing en

onmacht bij zowel sanieten als de betrokken professionals. In het rapport wordt dan ook de aanbeveling gedaan om de ministeries van SZW en Veiligheid en Justitie te vragen in hoeverre het wenselijk is dat rechters bij toelating tot de Wsnp voorbijgaan aan een ontheffing van de sollicitatieplicht in het kader van de Participatiewet of de WW.⁶⁶

5. Problemen bij toelating

Zoals hierboven al aangegeven, blijkt uit het rapport Knellende schuldenwetgeving dat de problemen met betrekking tot de ontheffing van de sollicitatieplicht niet alleen voorkomen tijdens de Wsnp, maar ook bij de toelating tot de Wsnp. De rechtbank oordeelt bij het Wsnp-verzoek of de schuldenaar zijn verplichtingen uit de schuldsaneringsregeling naar behoren zal nakomen en zich zal inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven (art. 288 lid 1 sub c Fw). Hierbij gaan rechters, zoals blijkt uit het rapport, regelmatig voorbij aan een ontheffing van de sollicitatieplicht in het kader van de Participatiewet of de WW.

Wanneer een schuldenaar een ontheffing van de sollicitatieplicht heeft van de uitkeringsinstantie, zal hij in de periode voor het Wsnp-verzoek waarschijnlijk niet solliciteren. Hierdoor loopt de schuldenaar derhalve het risico dat de rechtbank het Wsnp-verzoek afwijst vanwege de verwachting dat schuldenaar zich niet zal inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Het is daarom van belang dat de schuldhulpverlener al tijdens het minnelijk traject aan de schuldenaar uitlegt dat de kans bestaat dat de rechtbank bij een Wsnp-verzoek voorbij gaat aan een ontheffing van de sollicitatieplicht in het kader van de Participatiewet of WW en de schuldenaar adviseert om actief en aantoonbaar te solliciteren.

6. Sollicitatiebegeleiding

Sanieten die ontheven zijn van de sollicitatieplicht door de uitkerende instantie ontvangen daarvan logischerwijze geen begeleiding bij het solliciteren. Juist in deze gevallen spelen er dusdanige omstandigheden waardoor het onwaarschijnlijk is dat iemand zonder enige begeleiding succesvol kan solliciteren naar betaalde arbeid. Goede begeleiding bij het solliciteren is dan ook noodzakelijk. Betekent dit dat het bieden van deze begeleiding een taak moet zijn van de Wsnp-bewindvoerder? Die taak is omschreven in art. 316 Fw en is geen hulpverlenende, maar een toezichthoudende taak. Het bieden van begeleiding bij het solliciteren valt daar mijns inziens niet onder.

Daarnaast is het maar de vraag in hoeverre een Wsnp-bewindvoerder de benodigde kennis en vaardigheden heeft voor het bieden van deze begeleiding. Het houden van toezicht op de nakoming van de sollicitatieplicht is relatief eenvoudig, daarbij kan immers worden volstaan met het tellen van het aantal verrichte sollicitaties en het controleren of de kwaliteit van de verrichte sollicitaties voldoende is. Bij het bieden van daadwerkelijke begeleiding komt veel meer kijken. Hieraan wordt geen aandacht geschonken tijdens de Leergang Wsnp. Door er simpelweg van uit te gaan dat een Wsnp-bewindvoerder dit, zonder enige training hierin, wel kan, wordt het vak van jobcoaches en participatiecoaches miskend.

Wanneer er verwacht wordt dat de Wsnp-bewindvoerder actieve begeleiding gaat bieden bij het solliciteren, is het wenselijk dat de betreffende bewindvoerder hiervoor extra scholing gaat volgen. Hierbij kan gedacht worden aan Mobility Mentoring: een integrale aanpak van de schuldenproblematiek op basis

van inzichten uit de hersenwetenschap. Hierbij is concrete aandacht voor het bieden van de juiste ondersteuning om iemand te kunnen begeleiden. Bij de benoeming van de Wsnp-bewindvoerder, kan de rechter op basis van het dossier er reeds rekening mee houden of in het betreffende dossier deze extra kennis en vaardigheden nodig zijn. Wanneer een Wsnp-bewindvoerder naast het houden van toezicht inderdaad actieve sollicitatiebegeleiding gaat bieden en hiervoor extra scholing dient te volgen, dient daarmee uiteraard ook rekening gehouden worden bij de vaststelling van het bewindvoerderssalaris. Met het bieden van intensieve begeleiding is immers behoorlijk wat tijd gemoeid. Hiertoe kan in de Recofa-richtlijnen een forfaitair bedrag worden vastgesteld.

7. Conclusie

Op dit moment betekent een ontheffing van de sollicitatieplicht door een uitkeringsinstantie niet dat er ook voor de Wsnp een ontheffing wordt verleend door de r-c. Dit wordt veroorzaakt doordat het beoordelingskader van de uitkeringsinstantie anders ligt dan dat van de r-c. Dit is niet wenselijk omdat hiermee voorbij wordt gegaan aan het feit dat er ook niet-medische redenen kunnen zijn die ertoe leiden dat een saniet (tijdelijk) geen arbeid kan verrichten. Tevens kan deze discrepantie leiden tot verwarring bij sanieten. Zij begrijpen niet waarom hiervoor door de uitkeringsinstantie een ontheffing wordt verleend, terwijl ze tijdens de Wsnp wel geacht worden om te solliciteren. Om deze discrepantie op te lossen, ben ik van mening dat het rapport Knellende schuldenwetgeving gevolgd dient te worden in de aanbeveling om de ministeries van SZW en Veiligheid en Justitie te vragen in hoeverre het wenselijk is dat rechters bij toelating tot de Wsnp voorbijgaan aan een ontheffing

van de sollicitatieplicht in het kader van de Participatiewet of de WW.

Daarnaast ontvangen sanieten, wanneer zij een ontheffing hebben van de sollicitatieplicht door de uitkeringsinstantie, geen begeleiding bij het solliciteren. Het is niet de taak van de Wsnp-bewindvoerder om begeleiding te bieden bij het solliciteren; daarnaast mist de Wsnp-bewindvoerder de hiervoor benodigde kennis en vaardigheden. Dit maakt het voor de betreffende sanieten extra lastig om te voldoen aan de sollicitatieverplichting en het verkleint de kans op succesvolle sollicitaties. Wanneer de Wsnp-bewindvoerder wel actieve sollicitatiebegeleiding dient te bieden, kan hierbij bij de benoeming van de Wsnp-bewindvoerder reeds rekening gehouden worden en gekozen worden voor een Wsnp-bewindvoerder die beschikt over de benodigde kennis en vaardigheden. Voor de uitvoering van deze extra taak kan in de Recofa-richtlijnen een forfaitair bedrag worden vastgesteld.

- 1 *Recofa-richtlijnen art. 3.5.*
- 2 *HR 19 januari 2007, ECLI:NL:PHR:2007:AZ2048, r.o. 3.10.*
- 3 *HR 28 oktober 2011, ECLI:NL:PHR:2011:BU2128, r.o. 2.3. HR 13 april 2012, ECLI:NL:PHR:2012, BV9773, r.o. 5, HR 4 april 2014, ECLI:NL:PHR:2014:329, r.o. 7.*
- 4 *Hof Amsterdam 22 april 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:2695 Hof Amsterdam 27 mei 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:2694 Hof Amsterdam 22 juli 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:3111 Hof's-Hertogenbosch 15 januari 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:110 Hof's-Hertogenbosch 17 december 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:5313 Hof's-Hertogenbosch 27 oktober 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:4840 Hof Den Haag 20 november 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3164.*
- 5 *HR 4 april 2014, ECLI:NL:PHR:2014:329, r.o. 7.*
- 6 *N. Jungmann, T. Madern, R. van Geuns & A. Moerman, Knellende schuldenwetgeving, juni 2018.*

03 - Drie jaar Hoge Raad-rechtspraak in schuldsaneringskwesties (2016 – 2018)

Arnoud Noordam

1. Inleiding

Dit is het derde overzicht in *WSNP Periodiek (WP)* van drie jaar Wsnp-rechtspraak van de Hoge Raad. In *WP* 2016/01 verscheen het tweede overzicht van prof. mr. L. Timmerman over de jaren 2013 – 2015 en in *WP* 2013/03 verscheen het eerste overzicht dat prof. Timmerman schreef samen met mr. I.G.C. bij de Vaate en mr. J.B. Wuisman. De redactie verzocht prof. Timmerman of hij ook dit derde overzicht zou willen schrijven maar helaas zag hij daar geen gelegenheid meer toe.

Ik bespreek in dit overzicht zestien HR-arresten geweest in de jaren 2016 - 2018.¹ Daarbij verwijs ik ook naar HR-jurisprudentie geweest in eerdere jaren - veelal door de HR en/of A-G zelf aangehaald in het besproken arrest - en een enkele keer ook naar lagere rechtspraak volgend op het besproken HR-arrest uit de periode 2016- 2018.²

Gelijk de opzet van prof. Timmerman volgt de paragraafindeling van deze bijdrage het verloop van de Wsnp-procedure. Zo bespreek ik in paragraaf 2 de belangrijkste HR-arresten over de toelating tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. In paragraaf 3 volgen de arresten over de duur en de tussentijdse beëindiging van de sanering, in paragraaf 4 de arresten over de rechterlijke schone lei-beslissingen. In paragraaf 5 komen enkele procesrechtelijke beslissingen van de HR apart aan bod en in paragraaf 6 rond ik af met een blik op de toekomst.

2. Toegang tot de schuldsaneringsregeling

2.1 Omzettingsverzoek – verklaring faillissementscurator

De gefailleerde schuldenaar kan de rechtbank verzoeken zijn faillissement op te heffen en gelijktijdig de toepassing van de schuldsaneringsregeling uit te spreken – het zogenoemde omzettingsverzoek bedoeld in art. 15b Fw. De gefailleerde heeft deze mogelijkheid indien (a) zijn faillissement op eigen aangifte is uitgesproken of (b) de gefailleerde niet is toe rekenen dat hij geen Wsnp-verzoek heeft ingediend binnen veertien dagen nadat de griffier de schuldenaar heeft geïnformeerd over een faillissementsverzoek van een schuldeiser – zie art. 3 lid 1 Fw. De rechter toetst het omzettingsverzoek aan de criteria van art. 15b en 288 Fw. In de rechtspraak kwam de vraag op of voor de toewijzing van een omzettingsverzoek vereist was (1e) dat een poging tot een buitengerechtelijk schuldregeling (minnelijk traject) was uitgevoerd door een persoon of instelling bedoeld in art. 48 Wvck (Wsnp-toets bedoeld in 288 lid 2 sub Fw), én (2e) een verklaring, kort gezegd, dat en waarom die poging was mislukt - de zogenoemde art. 285-verklaring. Nu niet goed denkbaar is hoe een schuldhulpverlener tijdens het faillissement van de schuldenaar een minnelijke regeling moet gaan beproeven, gingen de rechtbanken er tot 2013 van uit dat bij een omzettingsverzoek géén 285-verklaring overgelegd behoefde te worden.³ In 2013 oordeelde Gerechtshof Den Bosch dat ook voor omzetting van faillissement in Wsnp een verkla-

ring vereist is dat er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitenrechtelijke schuldregeling te komen – en daaraan voorafgaand ook een minnelijke schuldregeling beproefd moet worden (ECLI:NL:GHSHE:2013:115). In 2014 heeft Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden prejudiciële vragen over deze kwestie aan de HR gesteld. In antwoord daarop oordeelde de HR in 2015 dat de gefailleerde schuldenaar die een omzettingsverzoek op de voet van art. 15b Fw wil doen, aan de eis van art. 285 lid 1, aanhef en onder f, Fw kan voldoen door bij het verzoek een schriftelijke verklaring van de curator te voegen waaruit blijkt dat de curator heeft onderzocht of de gefailleerde aan zijn gezamenlijke schuldeisers een akkoord in de zin van art. 138 Fw kan aanbieden én dat er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen (ECLI:NL:HR:2015:589). Zou dan toch een poging tot een minnelijke regeling gedaan moeten worden zodat de faillissementscurator over het mislukken daarvan kan verklaren om aldus de weg naar de Wsnp vrij te maken?⁴ In zijn arrest van 14 april 2017 komt de HR terug op het in 2015 gestelde vereiste inzake de verklaring over de buitengerechtelijke regeling - dit berust op 'een misverstand' - zo licht de HR toe (ECLI:NL:HR:2017:696). Het is voldoende dat de curator heeft onderzocht of de gefailleerde aan zijn gezamenlijke schuldeisers een akkoord in de zin van art. 138 Fw kan aanbieden. Conclusie: voor de omzetting van faillissement in Wsnp op de voet van art. 15b Fw moet wél onderzocht worden of een faillissementsakkoord mogelijk is, maar hoeft niet te worden onderzocht en/of verklaard dat tijdens het faillissement (g)een buitengerechtelijke regeling mogelijk is.

2.2 Saneringstermijn art. 349a Fw en wachttermijn tien jaar (art. 288 lid 2 onder d Fw)

Art. 288 lid 1 geeft vereisten voor toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling, art. 288 lid 2 geeft vier afwijzingsgronden. Zo dient de rechter, volgens art. 288 lid 2 onder d, een Wsnp-verzoek af te wijzen indien in de tien jaar voorafgaand aan het Wsnp-verzoek 'de schuldsaneringsregeling van toepassing is geweest'.⁵ Wat is hier de precieze betekenis van 'van toepassing is geweest'? Rechtbank Rotterdam heeft daarover de volgende prejudiciële vraag aan de Hoge Raad gesteld: Dient onder de woorden "van toepassing is geweest" als bedoeld in art. 288 lid 2 aanhef en onder d Fw de *materiële termijn* als bedoeld in artikel 349a Fw dan wel de *formele termijn* als bedoeld in art. 356 Fw te worden verstaan? Ter toelichting: bij het aflopen van de materiële termijn van art. 349a eindigen de gevolgen van de toepassing van de schuldsaneringsregeling zoals die geregeld zijn in de art. 295 – 313, zo bepaalde de HR in 2012 (ECLI:NL:HR:2012:BV0890). Die materiële saneringstermijn is al verstreken op het moment dat het eindvonnis wordt gewezen. De formele saneringstermijn van art. 356 lid 2 Fw loopt eerst af bij het verbindend worden van de slotuitdelingslijst dan wel bij het in kracht van gewijsde gaan van een uitspraak waarbij de sanering door de rechter is verkort op de voet van art. 354a Fw. De HR beantwoordt de vragen van de Rotterdamse rechtbank als volgt: (A) In geval van beëindiging op de voet van art. 354 Fw - middels een eindvonnis - moet onder 'van toepassing is geweest' worden verstaan de afloop van de termijn als bedoeld in art. 349a Fw (31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:572). Zoals bekend, bedraagt de termijn van art. 349a Fw in principe drie jaar maar kan deze verlengd worden tot maximaal vijf jaar of verkort worden. De HR voegt, ten overvloede, aan zijn antwoord toe dat ingeval de toepassing van de schuldsaneringsperiode is verlengd de termijn van tien jaar een aanvang neemt met het verstrijken van de verlengde termijn. (B) Is de toepassing van de schuldsaneringsregeling tussentijds beëindigd op de voet van art. 354a of 350 Fw, dan wordt ofwel geen slotuitdelingslijst

opgemaakt, ofwel vindt afwikkeling plaats in het kader van een faillissement. In die gevallen eindigt de toepassing van de schuldsaneringsregeling door het in kracht van gewijsde gaan van de uitspraak tot beëindiging, aldus de HR.

In het meest voorkomende geval dat de saneringstermijn drie jaar duurt - en daarna het schone lei-vonnis wordt gewezen - brengt het antwoord van de HR met zich dat een nieuw Wsnp-verzoek gedaan kan worden nadat tien jaar verstreken zijn na afloop van de driejaarstermijn.

2.3 Beoordeling Wsnp-verzoek. Mag de rechter ambtshalve strafrechtelijke informatie opvragen?

De schuldenaar die een Wsnp-verzoek indient, zal daarbij de gegevens bedoeld in art. 285 Fw in of bij zijn verzoekschrift aan de rechter moeten overleggen. Artikel 288 lid 1 bepaalt dat de rechter een Wsnp-verzoek slechts kan toewijzen ‘indien voldoende aannemelijk is’, kort gezegd, dat (a) de schuldenaar insolvent is, (b) de schuldenaar te goeder trouw is geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van zijn schulden, en (c) de schuldenaar zijn verplichtingen tijdens de sanering zal nakomen en zich zal inspannen zoveel mogelijk boedelactief te verwerven. Aansluitend bepaalt art. 288 lid 2 dat de rechter een Wsnp-verzoek dient af te wijzen, indien, kort gezegd, (a) de saneringsregeling al van toepassing is (dus: geen 2^e sanering voor nieuwe schulden tijdens de Wsnp), (b) de minnelijke regeling niet is uitgevoerd door een 48 Wck-instelling, (c) de schuldenaar schulden heeft uit misdrijf, en (d) indien de Wsnp de afgelopen tien jaar van toepassing is geweest. Uit de wettekst blijkt niet of het aan de schuldenaar is om aannemelijk te maken dat hij voldoet aan de toepassingsvereisten van 288 lid 1 Fw en dat de afwijzingsgronden van lid 2 niet bestaan of dat de rechter dit ambtshalve dient te onderzoeken. En als de ‘bewijslast’ op verzoeker ligt, zou de rechter dan toch ambtshalve (aanvullend) onderzoek mogen doen naar het bestaan van afwijzingsgronden? Bij de behandeling in de Eerste Kamer heeft de minister duidelijk gemaakt dat het aan de schuldenaar is zijn goede trouw aannemelijk te maken.⁶ Het ligt dan voor de hand deze lijn door te trekken en de bewijslast voor het bestaan van de toepassingsvereisten en de afwezigheid van afwijzingsgronden bij de schuldenaar te leggen.

Het hierna te bespreken arrest betreft de vraag of de rechter ter beoordeling van een Wsnp-verzoek een uittreksel uit de justitiële documentatie mag opvragen. Volgens art. 3.1.2.6 van het Procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken (en de modelformulieren van Bureau Wsnp) dient de schuldenaar bij het Wsnp-verzoek onder meer een opgave van CJIB-schulden, een specificatie van eventuele schulden die samenhangen met een strafrechtelijke veroordeling en/of schadevergoeding te betalen aan een benadeelde wegens het plegen van een misdrijf en een kopie van het strafvonnis over te leggen. Mag de rechter daarnaast zelf justitiële documentatie opvragen? Art. 3.1.2.6 van het Procesreglement insolventiezaken bepaalt dat de rechtbank om toezending van aanvullende stukken kan verzoeken – kennelijk wordt bedoeld op het opvragen van stukken bij de schuldenaar. Ook bij de mondelinge behandeling van het Wsnp-verzoek kan de rechter uiteraard vragen stellen aan de schuldenaar.

In HR 9 december 2016 ECLI:NL:HR:2016:2837 gaat het om een verzoeker die zijn Wsnp-verzoek door rechtbank en hof afgewezen ziet en zich bij de HR beklagt dat de rechtbank een uittreksel uit de justitiële documentatie (‘strafblad’) had opgevraagd. Uit deze documentatie

concludeerde het hof dat verzoeker herhaaldelijk in aanraking was gekomen met het straf- en sanctierecht en deze omstandigheden maken dat onvoldoende aannemelijk is geworden dat verzoeker de uit schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen zal nakomen en zich zal inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Verzoeker voert bij de HR aan dat de rechter niet gerechtigd is ambtshalve een uittreksel uit het justitiële documentatieregister betreffende de verzoeker op te vragen, indien daarvoor geen aanleiding is. De HR overweegt, onder meer, dat uit art. 8 Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) volgt dat de wet het mogelijk maakt om, mede in civiele zaken, uittreksels uit justitiële documentatie aan rechterlijke ambtenaren te verstrekken, zonder dat aan bijzondere voorwaarden behoefte te zijn voldaan. De HR stelt daar wel tegenover: Door de verstrekking van een uittreksel wordt echter inbreuk gemaakt op het in art. 8 lid 1 EVRM en art. 10 lid 1 Grondwet gewaarborgde recht op bescherming van het privéleven en op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Volgens art. 8 lid 2 EVRM is geen inmenging van enig openbaar gezag toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van onder meer het economisch welzijn van het land of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. De HR overweegt voorts dat de Wsnp-toelatingsrechter in zijn afweging de (tegengestelde) belangen van de schuldenaar en zijn schuldeisers dient te betrekken. Bij deze afweging kan van belang zijn dat de rechter beschikt over een recent uittreksel van de justitiële documentatie. Uit art. 8 Wjsg en de Fw volgt echter niet dat de wetgever het opvragen van een dergelijk uittreksel in schuldsaneringsprocedures steeds gerechtvaardigd acht. Tot de in de Faillissementswet genoemde weigerings- en beëindigingsgronden behoort immers niet een strafrechtelijke veroordeling van de schuldenaar van welke aard dan ook (inderdaad: alleen veroordelingen uit hoofde van een in art. 358 lid 4 Fw genoemd *misdrif* vormen een afwijzingsgrond). Op grond van art. 8 lid 2 EVRM brengt de proportionaliteit met zich mee dat een voldoende zwaarwegende grond dient te bestaan voor het opvragen van het uittreksel. De rechter moet die grond vermelden in zijn uitspraak. Ook is vereist dat de schuldenaar tijdig voor de mondelinge behandeling geïnformeerd wordt dat de Wsnp-rechter over het uittreksel beschikt en wat daarvan de consequenties voor de beoordeling van zijn verzoek zullen zijn, zodat de schuldenaar in de gelegenheid wordt gesteld om daarop te reageren, aldus de HR.⁷

2.4 Ook tweede Wsnp-verzoek schort behandeling faillissementsaanvraag op

Indien een verzoek tot faillietverklaring van een natuurlijk persoon en een Wsnp-verzoek van die schuldenaar gelijktijdig aanhangig zijn, dan behandelt de rechtbank eerst het Wsnp-verzoek (art. 3a Fw). Indien een verzoek tot faillietverklaring een natuurlijk persoon betreft, dan zal de griffier de schuldenaar bovendien wijzen op de mogelijkheid om binnen 14 dagen een Wsnp-verzoek in te dienen, mocht de schuldenaar dat niet reeds gedaan hebben (art. 3 Fw). Wordt het Wsnp-verzoek, ook in hoogste instantie, afgewezen, dan ligt het faillissementsverzoek weer ter behandeling door de rechtbank voor. Kan de schuldenaar dan opnieuw proberen zijn faillissement af te wenden met een Wsnp-verzoek? Ja, dat kan, aldus HR 9 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1064. De Hoge Raad oordeelt namelijk dat ook een “herhaald” (tweede, derde...) Wsnp-verzoek de behandeling van het faillissementsverzoek opschort tenzij, kort gezegd, sprake is van misbruik. De HR overweegt: De artt. 3 en 3a Fw strekken ertoe dat zoveel mogelijk wordt tegengegaan dat een natuurlijke persoon faillieert (*Kamerstukken II 1992-1993, 22 969, nr. 3, p. 29*). Daartoe is

bepaald dat bij gelijktijdige aanhangigheid van een verzoek tot faillietverklaring en een Wsnp-verzoek, laatstbedoeld verzoek als eerste in behandeling komt en de behandeling van eerstbedoeld verzoek wordt geschorst (art. 3a leden 1 en 2 Fw). De natuurlijke persoon ten aanzien van wie de faillietverklaring is verzocht, kan een Wsnp-verzoek indienen zolang de behandeling van het faillissementsverzoek nog niet is gesloten, met dien verstande dat dit ook mogelijk is indien het faillissementsverzoek, nadat het door de rechtbank is afgewezen, in hoger beroep wordt behandeld. Is eenmaal het faillissement uitgesproken, dan kan de schuldenaar – ook indien hij hoger beroep heeft ingesteld tegen het vonnis tot faillietverklaring – nog slechts binnen de in art. 15b Fw vermelde grenzen om toepassing van de schuldsaneringsregeling verzoeken. (HR 29 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK4947, NJ 2010/69). Gelet op de strekking van de artt. 3 en 3a Fw en bij gebreke van een aanwijzing in de wet of de wetsgeschiedenis voor het tegendeel, moet worden aangenomen dat het voorschrift van art. 3a Fw ook van toepassing is bij een herhaald Wsnp-verzoek indien het eerdere verzoek niet tot toewijzing heeft geleid en de (eventueel hervatte) behandeling van het faillissementsverzoek nog niet is gesloten. Indien een dergelijk herhaald verzoek bij de rechtbank wordt ingediend, zal die rechtbank (dan wel, indien hoger beroep aanhangig is tegen de afwijzing van het faillissementsverzoek: het hof) dan ook in beginsel de behandeling van het faillissementsverzoek moeten schorsen, totdat bij in kracht van gewijsde gegane uitspraak op dit herhaalde Wsnp-verzoek is beslist (art. 3a lid 2 Fw). De rechter kan echter afzien van schorsing indien hij tot het oordeel komt dat de schuldenaar misbruik maakt van zijn bevoegdheid (nogmaals) een Wsnp-verzoek in te dienen (art. 3:13 BW in verbinding met art. 3:15 BW). Van misbruik zal onder meer sprake kunnen zijn indien het (herhaalde) Wsnp-verzoek wordt ingediend met geen ander doel dan de behandeling van het faillissementsverzoek te vertragen, of indien de betrokkene, in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen zijn belang bij indiening van een (nieuw) Wsnp-verzoek en dat van de indiener(s) van het faillissementsverzoek bij voortvarende behandeling daarvan, in redelijkheid niet tot de indiening van dat (nieuwe) verzoek had kunnen komen.⁸ De rechter kan voor het aannemen van misbruik van bevoegdheid grond vinden in de omstandigheid dat de schuldenaar een nieuw Wsnp-verzoek indient zonder dat hij ter zake dienende nieuwe omstandigheden aanvoert. Voert de schuldenaar zodanige omstandigheden wél aan, dan kan bij de beoordeling of sprake is van misbruik van bevoegdheid mede van belang zijn of hij die omstandigheden al bij de behandeling van zijn eerdere Wsnp-verzoek had kunnen aanvoeren. Voorts kan van belang zijn op welke grond het eerdere Wsnp-verzoek is afgewezen en hoe lang de schorsing van de behandeling van het faillissementsverzoek inmiddels heeft geduurd. Ook kan de omstandigheid dat de schuldenaar talmt met het verschaffen van relevante informatie bij de behandeling van het nieuwe Wsnp-verzoek een rol spelen bij de beoordeling of sprake is van misbruik van bevoegdheid.

3. Duur en tussentijdse beëindiging sanering

3.1 Inleidende opmerkingen

Art. 349a Fw bepaalt dat de termijn van de schuldsaneringsregeling drie jaar bedraagt. De termijn kan door de rechter-commissaris of de rechter gewijzigd worden. De toepassing kan bovendien tussentijds beëindigd worden op een van de gronden vermeld in art. 350 Fw. De in de praktijk meest voorkomende beëindigingsgronden zijn dat de saniet een of meer uit de schuld-

saneringsregeling voortvloeiende verplichtingen niet naar behoren nakomt of (nieuwe) bovenmatige schulden laat ontstaan (art. 350 lid 3 onder c en d). Volgens vaste jurisprudentie van de HR kan een tussentijdse beëindiging van de schuldsaneringsregeling wegens niet nakoming van de uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen pas worden uitgesproken, indien gebleken is dat de tekortkoming in het licht van de overige omstandigheden van het geval een duidelijke aanwijzing vormt dat bij de schuldenaar de van hem te vergen medewerking aan een doeltreffende uitvoering van de schuldsaneringsregeling ontbreekt (HR 4 november 2005, ECLI:NL:HR:2006:AY8310). In zijn arrest van 12 juni 2009 verduidelijkte de HR nog dat het bij beëindiging wegens het niet-nakomen van verplichtingen moet gaan om gedragingen waarvan de saniet een *verwijft* kan worden gemaakt (ECLI:NL:HR:2009:BI0455).

3.2 *Verwijtbaarheid niet-nakoming verplichtingen en psychosociale problemen; curatele*

Hoe nu indien de saniet aanvoert dat hij door medische c.q. psychische klachten niet in staat was aan zijn verplichtingen te voldoen, dan kan van hem worden gevergd dat hij verklaart waarom zijn ziekte eraan in de weg stond dat hij – eventueel met hulp van derden – (alsnog) aan zijn verplichtingen voldeed (HR 20 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AY8310). In HR 7 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2286 ging het om beëindiging van de saneringsregeling ten aanzien van een saniet die verzuumde de bewindvoerder te informeren over zijn persoonlijke en financiële situatie, nieuwe schulden en een boedelachterstand had laten ontstaan en geen concreet plan aandroeg deze nieuwe schulden en achterstand op te lossen. Onder verwijzing naar een verklaring van een GGZ-psycholoog en drie verwijzingen van zijn huisarts inzake zijn depressieve klachten voert de saniet aan dat de uitspraak van het hof onbegrijpelijk is. A-G Van Peurseem concludeerde dat wel duidelijk was wat er met de saniet aan de hand is - uit de medische stukken bleek immers dat saniet leed aan een ‘matig complexe’ depressie - en het cassatieberoep dan ook moest slagen. De HR volgt deze conclusie niet maar ‘repareert’ de overwegingen van het hof: De overweging van het hof dat de saniet niet duidelijk heeft gemaakt “wat er precies met hem aan de hand is” heeft de kennelijke strekking, aldus de HR, dat saniet, nadat hij ook tijdens de procedure voor de rechtbank – waarin hij werd bijgestaan door een advocaat – meerdere mogelijkheden om aan zijn verplichtingen te voldoen onbenut had gelaten, niet (meer) kon volstaan met het verweer dat de tekortkomingen hem niet konden worden verweten, gelet op de medische verklaringen waaruit zijn ziektebeeld bleek. In deze overwegingen van het hof ligt besloten, aldus de HR, dat van saniet kon worden gevergd dat hij zou verklaren waarom zijn ziekte eraan in de weg stond dat hij – eventueel met hulp van derden – (alsnog) aan zijn verplichtingen voldeed.

Uit HR 2 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2755 blijkt dat bij ondercuratelestelling van de saniet (art. 1:378 BW) dezelfde HR-normen blijven gelden: de saniet die stelt om psychische redenen niet aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen, dient uit te leggen waarom hij dat niet met hulp van derden (alsnog) kan doen: *Het hof heeft onderkend dat [schuldenaar 1] onder curatele stond, maar kennelijk geoordeeld dat zij onvoldoende heeft toegelicht waarom het – herhaalde waarschuwingen ten spijt – niet nakomen van haar informatieplicht haar in verband met haar geestelijke gesteldheid niet kan worden verweten. In aanmerking genomen dat [schuldenaar 1] herhaaldelijk is gewaarschuwd dat zij zich in het vervolg (“perfect”) diende te houden aan de voorwaarden van de schuldsaneringsregeling en dat zij er door de rechtbank op is gewezen dat de ondercuratelestelling haar niet van de informa-*

tieplicht jegens de bewindvoerder ontsloeg, is dat oordeel niet onbegrijpelijk. In dit arrest herhaalt de HR nog eens dat het bij echtgenoten gaat om een individuele beoordeling; schuldenaar 2 doet dan ook tevergeefs een beroep op de ondercuratelestelling van schuldenaar 1: Voor zover het middel met een beroep op de ondercuratelestelling van [verzoekster 1] opkomt tegen de beëindiging van de schuldsaneringsregeling ten aanzien van [verzoeker 2], faalt het reeds omdat het miskent dat een verzoek tot beëindiging van de schuldsaneringsregeling van in gemeenschap van goederen gehuwde echtelieden (evenals een verzoek tot toelating tot die regeling) ten aanzien van ieder van hen afzonderlijk dient te worden beoordeeld (vgl. HR 15 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD9144, NJ 2002/259 en HR 4 juni 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO6933, NJ 2004/638).

3.3 Boedelachterstand, vtlb en inkomen partner

Bij het maken van een berekening van het vrij te laten bedrag (vtlb) van de schuldenaar worden de inkomens van de echtgenoten bij elkaar opgeteld als er sprake is van gemeenschap van goederen. Die optelling van inkomens vindt ook plaats als slechts één van de twee echtgenoten in de Wsnp zit (vgl. art. 63 Fw). In beide gevallen volstaat één vtlb-berekening.

Als beide partners in de Wsnp zitten maar er géén gemeenschap van goederen bestaat dan moeten twee afzonderlijke vtlb-berekeningen gemaakt worden: de inkomens en de aflossingscapaciteit vallen immers in verschillende vermogens. Bij de vtlb-berekening van partner 1 dient dan het inkomen van partner 2 afgetrokken van de beslagvrije voet van partner 1, tot de helft van de beslagvrije voet van partner 1 (art. 475 d lid 5 Rv; voor de vtlb-berekening van partner 2 geldt hetzelfde, *vice versa*). Bovendien: Indien tussen de twee partners geen gemeenschap van goederen bestaat dan moet bij de berekening van het vtlb van partner 1 ook ‘beiden in regeling’ worden ingevuld als op partner 2 een minnelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is én partner 2 in het kader van die regeling spaart ten behoeve van de schuldeisers (Vtlb-rapport juli 2018, p.7: 1.4 Basisbeginselen sub (8)).

In de zaak die leidde tot HR 14 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2348, lijkt het op dit laatste punt mis te zijn gegaan. Bij de tussentijdse beëindiging van de Wsnp ging het om de vraag hoe het vrij te laten bedrag (vtlb) berekend moet worden indien de partner van de saniet niet in de Wsnp zit maar wel schuldenproblemen heeft – ik teken vooraf aan dat de feitelijke situatie van de partner en haar schuldhulptraject mij uit het gepubliceerde arrest niet geheel duidelijk is geworden. De rechtbank beëindigde de sanering wegens een boedelachterstand van ruim € 10.000. In hoger beroep voerde de saniet aan dat zijn partner, met wie hij samenwoonde, ook schulden heeft en bezig is om schuldhulpverlening te krijgen. Ten onrechte is er daarom bij de berekening van het ‘vrij te laten bedrag’ (vtlb) rekening gehouden met inkomen van die partner. Saniet kon de huishoudelijke lasten en de kosten van levensonderhoud en verzorging van hun dochtertje niet delen met zijn partner, maar heeft al die lasten en kosten alleen voldaan. Het vtlb is dan ook te laag vastgesteld. Het hof acht de forse achterstand zwaarwegend en overweegt dat de saniet er voor ‘had gekozen de lasten van de gezamenlijke huishouding alleen op zich te nemen, dit omdat zijn partner in een schuldhulptraject zat.’ De HR overweegt dat het hof verwijtbaarheid heeft aangenomen op de grond dat de saniet bewust ervoor had gekozen als enige de lasten van de gezamenlijke huishouding op zich te nemen, dit omdat zijn partner in een schuldhulptraject zat. Het hof is echter niet

(kenbaar) ingegaan op het verweer van de saniet dat zijn partner niet over inkomsten beschikte, terwijl daarvan wel was uitgegaan bij de vaststelling van het vrij te laten bedrag. Ter beoordeling van dit verweer en verdere afhandeling verwees de HR de zaak door naar Hof Amsterdam.

3.4 Aanvragen beschermingsbewind en rol Wsnp-bewindvoerder

Sinds 2014 is onderbewindstelling mogelijk bij problematische schulden, men spreekt wel van een beschermingsbewind of meer specifiek een schuldbewind (art. 1:431 BW). In de praktijk komt niet zelden voor dat naast toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling ook een beschermingsbewind is uitgesproken of daarop wordt aangedrongen om het vtlb te bewaken, toezicht te houden op betaling van de vaste lasten en de saniet verdere ondersteuning te bieden bij de nakoming van de saneringsverplichtingen. In de praktijk gaat het nog wel eens mis met de rolverdeling tussen (1) de saniet/de persoon wiens vermogen onder bewind is gesteld, (2) de beschermingsbewindvoerder en (3) de Wsnp-bewindvoerder. In HR 27 januari 2017, ECLI:NL:HR:2017:110 draaide het om de Wsnp-zaak van een 61-jarige depressieve en grotendeels arbeidsongeschikte vrouw die tekortschoot in haar informatieplicht en een boedelachterstand had laten ontstaan van ruim € 2.000. De rechtbank gaf haar een laatste kans onder de voorwaarde dat de schuldenaar beschermingsbewind aanvraagt met het verzoek aan de Wsnp-bewindvoerder om de voldoening aan deze voorwaarde te monitoren. In zijn eindverslag ontraadt de bewindvoerder de schone lei wegens de boedelachterstand, nieuwe schulden en te verwachten schulden over 2015. De rechtbank beëindigt de sanering zonder schone lei wegens (a) nieuwe schulden, en (b) niet aanvragen beschermingsbewind. In hoger beroep voert de schuldenaar aan dat het niet-aanvragen van het beschermingsbewind niet toerekenbaar is – zij begreep niet wat er van haar werd verwacht. Het hof oordeelde dat de schuldenaar in dat geval hulp/bijstand had moeten inschakelen. In haar cassatieberoep voerde de schuldenaar aan dat het hof heeft miskend dat de bewindvoerder de voorwaarde tot aanvraag beschermingsbewind nauwgezet moest monitoren. De Hoge Raad vernietigde de uitspraak van het hof. De feitenrechter kon de nieuwe schulden en niet-aanvragen beschermingsbewind niet toerekenen aan saniet, zonder in te gaan op het gestelde niet-nakomen door bewindvoerder van diens plicht te monitoren, aldus de HR.⁹ Nadien is de zaak nog twee keer door een hof en twee keer door de HR beoordeeld.¹⁰ Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelde uiteindelijk dat het beschermingsbewind achterwege is gebleven door weerstand van de saniet tegen dat bewind – en niet zo zeer door een tekortkoming van de Wsnp-bewindvoerder. Het hof bekrachtigde vervolgens de beëindiging zonder schone lei wegens niet-nakoming van de informatieplicht en het laten ontstaan van nieuwe schulden – in een art. 81 RO-arrest wees de HR het cassatieberoep tegen deze hofuitspraak af.

3.5 Toelating zonder zitting? Geen beoordeling achteraf van ingediende stukken

Sinds 2008 kan een schuldsanering ook tussentijds beëindigd worden wegens - later bekend geworden - feiten en omstandigheden die op het tijdstip van de indiening van het Wsnp-verzoek (284 Fw) al bestonden en reden zouden zijn geweest het Wsnp-verzoek af te wijzen overeenkomstig art. 288 lid 1 en lid 2. In HR 27 januari 2017, ECLI:NL:HR:2017:111 ging het om een toepassing van de schuldsaneringsregeling die was uitgesproken zonder toelatingszitting. Op verzoek van de ex-echtgenote beëindigde de rechtbank de sanering tussentijds (art. 350 lid 3 sub f Fw), omdat de schuldenaar zich niet zou hebben gehouden aan hetgeen was afgesproken in het echt-

scheidingsconvenant. In hoger beroep voerde de schuldenaar aan dat hij bij zijn Wsnp-verzoek volledige opening van zaken had gegeven, ook over de zienswijze van zijn ex-echtgenote. Het hof bekrachtigde de beëindiging, overwegende dat geen toelatingszitting had plaatsgevonden waarin schuldenaar had kunnen worden bevraagd. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof oordelend dat geen tussentijdse beëindiging mogelijk is op grond van feiten en omstandigheden die bij de toelating aan de rechter bekend waren. Die feiten zijn, naar aangenomen moet worden, bij de uitspraak in aanmerking genomen. Een herbeoordeling is niet toegestaan; dat er geen toelatingszitting is geweest, maakt dat niet anders, aldus de HR. Anders gezegd: indien de rechtbank er voor kiest een Wsnp-verzoek toe te wijzen zonder mondelinge behandeling dan kunnen bij het Wsnp-verzoek verstrekte maar kennelijk niet beoordeelde feiten en omstandigheden achteraf geen aanleiding meer vormen voor een tussentijdse beëindiging. De uitspraak en de formulering door de HR doen mij vermoeden dat de HR het voormalige (?) beleid van enkele rechtbanken om Wsnp-verzoeken toe te wijzen zonder zitting geen warm hart toedraagt.

4. Beslissing over en werking van schone lei (hypotheek)

4.1 Schone-lei beslissing

Bij de schone lei-beslissing gaat het om de vraag of de saniet tijdens de sanering aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Indien sprake is van een tekortkoming is de vervolgvraag of die tekortkoming aan de schuldenaar kan worden toegerekend. Als de rechter die vraag ook bevestigend beantwoordt, kan hij de toerekenbare tekortkoming nog buiten beschouwing laten wegens haar bijzondere aard of geringe betekenis, en zodoende toch nog de schone lei toekennen.

4.2 Opleiding tijdens de Wsnp staat schone lei niet in de weg

Het volgen van een opleiding is niet zelden een beletsel voor toelating tot de Wsnp. De weigeringsgrond is dan dat de schuldenaar zich niet voldoende kan c.q. zal inspannen om zoveel mogelijk inkomsten voor de boedel te verwerven (art. 288 lid 1 onder c Fw). Geradts en Akkaya schreven in 2011 dat de r-c in de praktijk zelden toestemming geeft en eigenlijk alleen als de opleiding niet al te lang duurt en met enige zekerheid leidt tot betaald werk.¹¹ Het lijkt evident dat als toestemming wordt verleend voor het volgen van een opleiding dat dan wel voor alle betrokkenen heel duidelijk moet zijn hoe het dan zit met de inspanningsplicht van de schuldenaar en het uitzicht op de schone lei. Dat dit in de praktijk toch nog wel eens misgaat, blijkt wel uit HR 30 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1203. Ten tijde van de toelating was schuldenaar een voltijd HBO-opleiding gestart en de rechtbank bepaalde 'dat schuldenares zich dient te houden aan de afspraken die in overleg met de bewindvoerder en na instemming van de rechter-commissaris worden gemaakt ten aanzien van (een eventuele verlenging van) de looptijd en de verplichting te werken naast de opleiding.' Tijdens de Wsnp is de inspanningsverplichting van saniet gesteld op twintig uur per week. De bewindvoerder verklaarde aan het einde van de Wsnp-termijn dat saniet aan deze (verminderde) inspanningsverplichting heeft voldaan. Toch adviseerde de bewindvoerder verlenging van de schuldsanering met twee jaar omdat schuldenares vanwege de opleiding gedurende de Wsnp niet volledig voor arbeid beschikbaar was geweest. De r-c adviseerde de schone lei te verlenen maar de rechtbank verlengde de sanering met twee jaar en het hof bekrachtigde deze verlenging. De Hoge Raad vernietigde het arrest, terecht lijkt mij. Vast stond immers dat de

schuldenaar had voldaan aan de inspanningsverplichting (door de r-c verminderd tot 20 uur). Er was geen sprake van een tekortkoming in de nakoming van de saneringsverplichtingen en ook geen grond voor verlenging van de termijn van de schuldsaneringsregeling. De schone lei dient te worden toegekend, aldus de HR. Bij lezing van het arrest wekt het verlengingsvoorstel van de Wsnp-bewindvoerder verbazing - of is er iets misgegaan in de afstemming met de r-c?

4.3 Schone lei, hypotheek en verkoop woning saniet

In het hierna besproken arrest van 10 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1135 borduurt de HR voort op HR 13 maart 2009, ECLI:NL:2009:BG 7996. In het arrest uit 2009 oordeelde de HR dat een 'hypothecaire vordering bij beëindiging van de schuldsaneringsregeling niet onder de schone lei valt.'¹² De in 2008 ingevoerde bepalingen van artt. 303 lid 3 Fw en 358 lid 5 Fw om rentebetaling op de hypotheeklening mogelijk te maken, kwalificeerde de HR als overbodig. Als er geen executie plaatsvindt door de hypotheekhouder of de bewindvoerder, dient de saniet de hypotheeklasten te voldoen uit zijn vrij te laten bedrag.¹³ In het arrest uit 2016 verduidelijkt de HR dat de restvordering van de hypotheeknemer (veelal de hypotheekbank) bij verkoop tijdens de schuldsanering wél onder de schone lei valt maar dat die restvordering bij verkoop na afloop van de schuldsanering *niet* onder de schone lei valt.¹⁴ In het arrest uit 2016 was de situatie als volgt. Man en vrouw zijn in 1989 in algehele gemeenschap van goederen met elkaar gehuwd, in 2007 is de echtscheiding ingeschreven. Tijdens het huwelijk kochten partijen een woning met hypotheek van de SNS-bank voor een bedrag van € 280.500. De man heeft sinds 2007 steeds de hypotheeklasten voldaan. De vrouw bewoonde de woning tot 2009, daarna trok de man in de woning. In april 2008 is ten aanzien van de vrouw de toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling uitgesproken, de schuldsanering is in september 2011 beëindigd met een schone lei. In 2011 is de vrouw door de man gedagvaard inzake de onverdeelde boedel. De voormalige echtelijke woning stond te koop, de waarde is aanzienlijk lager dan de hypothecaire schuld. Onder verwijzing naar het arrest uit 2009 bepaalde de rechtbank dat de restschuld bij verkoop na afloop van de Wsnp-sanering niet onder de schone lei valt en ieder der partijen dan voor de helft van de onderwaarde draagplichtig wordt. Het hof bevestigde deze uitspraak. De stelling van de vrouw dat zij het onbedoelde slachtoffer wordt van een situatie waarin de hypotheekhouder en de bewindvoerder geen belang hebben bij verkoop als bedoeld in artt. 57 en 58 Fw en waarin zij zelf geen mogelijkheid heeft om verkoop van de woning af te dwingen, gaf ook het hof geen aanleiding om anders te beslissen. De HR wijst het cassatieberoep van de vrouw af en overwoog als volgt verwijzend naar het arrest uit 2009, de parlementaire geschiedenis en het stelsel van de Faillissementswet: (1^e) De schuldsaneringsregeling werkt niet ten aanzien van vorderingen die door pand of hypotheek zijn gedekt, behoudens voor zover die vorderingen niet op de verbonden goederen verhaald kunnen worden. (2^e) Als de hypothecaire schuldeiser en de bewindvoerder afzien van hun uit art. 57 en 58 Fw in verbinding met art. 299 lid 3 Fw voortvloeiende rechten tot uitwinning van de verbonden goederen, dient de schuldenaar de lopende verplichtingen jegens de schuldeiser te voldoen uit de hem toekomende, buiten de boedel vallende inkomsten. (3^e) Art. 358 Fw (de schone lei) heeft in een dergelijk geval geen betrekking op de vordering van de pand- of hypotheekhouder. Er bestaat geen aanleiding op de laatstgenoemde regel de door het cassatiemiddel verdedigde uitzondering - in de scheidings situatie - te maken. Een dergelijke uitzondering past niet in het wettelijk stelsel zoals dat in genoemd arrest is weergegeven en zou de bank bovendien dwingen - om te voorkomen dat zij

haar verhaalsrecht op een van de schuldenaren verspeelt – zich te verdiepen in de vraag wie de verbonden woning feitelijk bewoont, en in de herkomst van de aan haar ter zake van de hypothecaire lening betaalde bedragen. Dat is onwenselijk, zowel uit praktisch oogpunt, als met het oog op de bereidheid van banken woningen te financieren en mee te werken aan voortzetting van de financiering terwijl ten aanzien van een van de schuldenaren de schuldsaneringsregeling van toepassing is. Aan de vrouw kan worden toegegeven, aldus de HR, dat aldus, als sprake is van onderwaarde, een verschil kan ontstaan tussen het geval waarin de woning tijdens de schuldsanering wordt verkocht – in welk geval de ongedekte restschuld onder de schone lei valt – en het geval dat de woning na het einde van de schuldsanering wordt verkocht. Dat verschil vindt echter voldoende rechtvaardiging in de bereidheid van de bank geen gebruik te maken van haar bevoegdheid tot uitwinning over te gaan. De vraag of er sprake is van overwaarde of van onderwaarde kan pas na verkoop definitief worden beantwoord. Het te verwachten resultaat van de aflossing van de lening na de verkoop kan bovendien, ook afhankelijk van de waarde van eventuele andere zekerheden, in de loop van de tijd sterk fluctueren. De vrouw had (partiële) verdeling van de tussen haar en de man bestaande gemeenschap kunnen vorderen als zij bij gebreke van een afspraak met de man over de toedeling van de woning en over de draagplicht voor de hypothecaire schuld niet in de onverdeeldheid wenste te blijven, aldus de HR.

Het belangrijkste praktische bezwaar tegen de leer van de HR is m.i. dat er druk ligt op bewindvoerders en schuldenaren tijdens de Wsnp hun woning te verkopen om de restschuld zodoende onder de schone lei te laten vallen. Als er een onderwaarde-situatie is maar de hypotheeklasten wel betaalbaar zijn dan leidt de verkoop tot extra kosten en moet de schuldenaar zijn woning uit – dit draagt niet bij aan de gewenste stabiliteit en een efficiënte sanering.¹⁵

5. Procesrechtelijke kwesties

5.1 *Verweerschrift mag ingediend tot aanvang mondelinge behandeling*

In de Wsnp-zaak die leidde tot HR 29 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:155 had een schuldeiser tussentijdse beëindiging van de sanering verzocht. De rechtbank wees dit verzoek af maar het hof sprak alsnog de beëindiging uit. De advocaat van de schuldenaar had enkele uren voor de mondelinge behandeling door het hof een verweerschrift ingediend en dit was eerst tijdens de mondelinge behandeling aan de schuldeiser overgelegd. Het hof hield het verweerschrift buiten het procesdossier. De schuldenaar stelde tegen die beslissing cassatieberoep in, met succes. De HR oordeelde dat het hof heeft miskend dat het *Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven* onder 3.3.1 bepaalt dat iedere belanghebbende tot de aanvang van de mondelinge behandeling een verweerschrift kan indienen. Deze bepaling stemt overeen met art. 282 lid 1 Rv, dat ingevolge art. 362 Rv ook van toepassing is op de verzoekschriftprocedure in hoger beroep. Indien de rechter van oordeel is dat het verweerschrift te omvangrijk of niet eenvoudig te doorgronden is, kan hij maatregelen treffen om te waarborgen dat de wederpartij voldoende gelegenheid heeft om dat stuk te bestuderen, aldus de HR. De HR verwees de zaak naar Hof Den Bosch voor verdere behandeling.

5.2 Overschrijding beroepstermijn acht dagen

In HR 22 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:727 ging het om een geval waarbij op 10 augustus 2015 hoger beroep werd ingesteld tegen een beëindigingsvonnis van 8 juli, dus ruim ná het verstrijken van de beroepstermijn van 8 dagen bedoeld in art. 351 lid 1 Fw. Volgens verzoeker en diens beschermingsbewindvoerder vernamen zij eerst op 30 juli 2015 dat vonnis was gewezen en ontvingen zij op 3 augustus een afschrift van het vonnis. Anders dan Gerechtshof Amsterdam oordeelt de HR dat de termijnoverschrijding in dit geval verschoonbaar is. De HR overweegt: *'Volgens vaste rechtspraak is een termijnoverschrijding verschoonbaar indien degene die beroep instelt, ten gevolge van een door (de griffie van) de rechtbank of het hof begane fout of verzuim niet tijdig wist en redelijkerwijs ook niet kon weten dat de rechter uitspraak heeft gedaan en de uitspraak hem als gevolg van een niet aan hem toe te rekenen fout of verzuim pas na afloop van de termijn voor het instellen van hoger beroep of cassatie is toegezonden of verstrekt. Nu [verzoekster] in eerste aanleg niet werd bijgestaan door een advocaat en niet blijkt dat haar, in overeenstemming met art. 3.1.4.1 van het Procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken rechtbanken, is medegedeeld op welke datum en op welk tijdstip telefonisch naar de uitspraak kon worden geïnformeerd, is sprake van een verzuim van de rechtbank als gevolg waarvan [verzoekster] redelijkerwijs niet hoefde te weten dat de rechtbank op 8 juli 2015 uitspraak had gedaan. Het hof had dan ook behoren te onderzoeken of de uitspraak van de rechtbank als gevolg van een niet aan [verzoekster] toe te rekenen fout of verzuim pas na afloop van de termijn voor het instellen van hoger beroep aan haar is toegezonden of verstrekt. (Vgl. HR 11 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1682, NJ 2014/359).'* De HR wees de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam ter verdere behandeling.

5.3 Een kennelijke fout is niet hetzelfde als een materieel verkeerde beoordeling

HR 10 juni 2016 ECLI:NL:HR:2016:1167 bevestigt dat een 'kennelijke fout', zoals bedoeld in art. 31 Rv, wat anders is dan een materieel verkeerde beoordeling en slechts kan worden aangenomen indien voor partijen en derden direct duidelijk is dat van een vergissing sprake is.¹⁶ Het ging hier om een herstellvonnis wegens een 'kennelijke fout' in een eerder door de rechtbank uitgesproken kostenveroordeling van de faillissementscurator, welke veroordeling was uitgesproken in hoger beroep van een r-c beschikking.¹⁷ Volgens de Conclusie van de A-G zou een betalingsbevel van de curator aan de failliet neerkomen op een betaling uit de boedel aan de boedel, en heeft de failliet daarbij geen belang. De HR verwijst de zaak naar Hof Den Bosch met de opdracht te onderzoeken of verzoeker belang heeft bij de proceskostenveroordeling.

5.4 Bekrachtiging cassatieberoep voormalig curandus

In het hierboven in 3.2 al besproken arrest HR 2 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2754 kwam ook nog een processuele vraag aan de orde. Het ging om een tussentijdse beëindiging waartegen hoger beroep en cassatieberoep was ingesteld door een curandus, zonder toestemming van de curator. Bij beschikking van 25 februari 2011 was de vrouw onder curatele gesteld wegens een geestelijke stoornis (koopverslaving); bij vonnissen van 4 maart 2013 is ten aanzien van de vrouw en de man de schuldsaneringsregeling van toepassing verklaard. De curatele van de vrouw is bij beschikking van 21 maart 2016 opgeheven. Ten tijde van het instellen van het cassatieberoep, op 8 maart 2016, inzake de tussentijdse beëindiging van de sanering stond de vrouw dus nog onder curatele. De Hoge Raad oordeelt als volgt over de vraag of de vrouw ontvankelijk is in haar cassatie-

beroep: Een onder curatele gestelde is niet bekwaam proceshandelingen te verrichten (behoudens in zaken van curatele; zie art. 1:381 lid 2 in samenhang met lid 6 BW). Proceshandelingen van een onder curatele gestelde zijn evenwel vatbaar voor bekrachtiging hetzij door de curator, hetzij, in het geval de curatele wordt opgeheven en de curandus zijn procesbekwaamheid herkrijgt, door de voormalig curandus zelf. Het gevolg van bekrachtiging is dat de proceshandelingen worden geacht van de aanvang af geldig te zijn geweest. Bedoelde bekrachtiging heeft mede betrekking op de eerdere instanties. Bij de instelling van het onderhavige cassatieberoep was de vrouw nog procesonbekwaam en ontbrak de medewerking van de curator. Na de opheffing van de curatele heeft de vrouw de instelling van het cassatieberoep evenwel bekrachtigd. Zij is dus ontvankelijk in dat beroep, aldus de HR.

5.5 Geen hoger beroep tegen oproeping verhoor door de r-c

In HR 15 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2384 (art. 81 RO-arrest) ging het om een saniet die is opgeroepen om voor de rechter-commissaris te verschijnen, teneinde te worden gehoord ex art. 327 juncto 105 Fw. De rechtbank verklaarde verzoekster niet-ontvankelijk in haar hoger beroep tegen de oproeping omdat geen sprake is van een beschikking van de r-c waartegen hoger beroep openstaat. De rechtbank verwees daarbij naar een uitspraak van de Hoge Raad d.d. 6 oktober 2006 (ECLI:NL:HR:2006:AX8295) waarin de HR overwoog dat alle beslissingen die de rechter-commissaris neemt in het kader van de uitoefening van zijn in art. 66 Fw gegeven bevoegdheden voor de toepassing van art. 67 Fw dienen te worden aangemerkt als beschikkingen, met uitzondering echter van maatregelen die enkel worden opgenomen ter verzekering van de geregelde loop van het getuigenverhoor, zoals dagbepalingen, oproepingen en maatregelen ter bevordering van een ordelijk verloop van het verhoor. Onder verwijzing naar o.a. HR 19 december 2008, ECLI:NL:HR:2008:BG3828 en HR 26 juni 2009, NJ 2011/211 concludeerde de Procureur-Generaal bij de HR tot verwerving van het cassatieberoep van verzoekster en de HR volgt die conclusie in een verkort 81 lid 1 RO-arrest.

5.6 Wel hoger beroep mogelijk tegen verlenging saneringsduur

In HR 9 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:316 ging het om een schuldenaar die in juli 2013 was toegelaten tot de Wsnp. In verband met terugvordering door de belastingdienst van € 13.575 kinderopvangtoeslag over het jaar 2014 verlengde de rechtbank in 2017 de looptijd van de schuldsaneringsregeling met twee jaar, tot 9 juli 2018, of “zoveel korter als de schuldenares aannemelijk maakt dat de nieuwe schuld niet op haar zal worden verhaald”. De rechtbank overwoog dat de strijd van de saniet tegen het terugvorderingsbesluit succesvol kan zijn, onthief de saniet van haar saneringsverplichtingen en hield de schone-lei-beslissing aan. De schuldenaar stelde hoger beroep in maar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden oordeelde dat sprake was van een tussenvonniss waartegen geen hoger beroep openstaat. Het hof overwoog daartoe dat de saneringstermijn van drie jaar reeds op 9 juli 2016 was geëindigd. De uitdrukkelijke beslissing over de verlenging van de sanering en de ontheffing van de saneringsverplichtingen was overbodig en hield daarom geen beslissing in tot verlenging als bedoeld in art. 349a Fw, aldus het hof. De HR overwoog als volgt: ‘Op grond van art. 349a lid 1 Fw bedraagt de termijn van de schuldsaneringsregeling drie jaar, maar kan de rechter in afwijking daarvan de termijn op ten hoogste vijf jaar stellen. Met de in art. 349a lid 2 en 3 Fw voorziene mogelijkheid van verlenging van de termijn van de schuldsaneringsregeling is met name beoogd een

voorziening te treffen voor gevallen waarin na ommekomst van de reguliere termijn nog geen schone lei kan worden verleend, maar de verwachting gerechtvaardigd is dat dit na een (korte) verlenging van die termijn wel mogelijk zal zijn. De beslissing om op de voet van art. 349a lid 2 en 3 Fw de termijn van de schuldsaneringsregeling te verlengen kan worden genomen na het moment waarop de in art. 349a lid 1 Fw bedoelde termijn van de schuldsaneringsregeling afloopt, maar de schuldsaneringsregeling nog niet met inachtneming van de art. 352–356 Fw is geëindigd.’ De HR verwijst daarbij naar zijn uitspraken van 10 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2935 en 30 juni 2017 en ECLI:NL:HR:2017:1203. De HR concludeert, m.i. weinig verassend, dat het vonnis van de rechtbank niet anders is te kwalificeren dan als een beslissing tot verlenging van de schuldsaneringsregeling (art. 349a lid 3 Fw), waartegen hoger beroep openstaat. De HR verwees de zaak terug naar het gerechtshof ter verdere behandeling.

6. Slot

Zes van de zestien besproken Wsnp-arresten betreffen procesrechtelijke kwesties. Twee arresten gaan over de (onderzoeks-)rol van de rechter bij de Wsnp-toelating en de rol van de bewindvoerder tijdens de Wsnp. Van de overige acht arresten borduurt een deel voort op reeds eerder gewezen HR-arresten; in één geval corrigeerde de HR zichzelf. Echt materieel nieuws brengt m.i. alleen de HR-uitspraak dat ook een herhaald Wsnp-verzoek, behoudens misbruik, leidt tot schorsing van een aanhangig faillissementsverzoek. Betekent dit nu dat dat alle materiële Wsnp-vragen zo’n beetje zijn beantwoord? Afgezien van het feit dat per 1 januari 2019 een aantal wetwijzigingen is doorgevoerd in Titel III van de Faillissementswet en wetgeving en rechtsontwikkeling wel nooit stil zullen komen te staan, zijn er zeker nog wel een aantal terreinen waarop de HR de saneringspraktijk verder de weg kan wijzen, mocht de wetgever dat niet doen. Ik denk o.a. aan de volgende onderwerpen:

- *Sociale zekerheid en verrekening.* In de lagere rechtspraak heerst verdeeldheid over de vraag of een uitkeringsinstantie een lopende, reeds vóór de sanering toegekende- uitkering mag verrekenen met een ‘oude’ saneringsschuld (art. 299/307 Fw). De Centrale Raad van Beroep heeft zich in 2017 al over deze kwestie uitgesproken (ECLI:NL:CRVB:2017:2038) – volgens deze bestuursrechter mocht het UWV de schuld van de saniet niet verrekenen met een lopende Wajong-uitkering. De HR heeft zich over dit verrekeningsvraagstuk nog niet uitgesproken. Ik begrijp dat er - al meer dan een jaar geleden - een verzoek is gedaan om door de A-G bij de HR cassatieberoep in het belang der wet te laten instellen. Overigens heb ik van medewerkers van het UWV-hoofdkantoor begrepen dat er door het UWV in dit soort gevallen niet meer verrekend wordt – maar naar het schijnt is dit nieuwe (informele?) beleid toch nog niet op *alle* lokale UWV-kantoren ingevoerd...

- *Boedelvorderingen.* In de zomer van 2018 zijn prejudiciële vragen gesteld aan de HR of bepaalde boedelvorderingen in het faillissement van een V.O.F. ook boedelvorderingen zijn in het faillissement c.q. de Wsnp van de vennoten.¹⁸ Ik heb begrepen dat beantwoording nog wel even op zich kan laten wachten.

- *Hypotheekschulden*. Ik hoop op en verwacht in de komende jaren nog wel rechtspraak over hypotheekschulden in saneringssituaties. Zo lijkt de lagere rechtspraak verdeeld over de vraag of hypotheekschulden wél of niet meegenomen mogen c.q. moeten worden in de aanbieding van een buitengerechtigde schuldregeling (minnelijk traject) zoals dat beoordeeld wordt bij een verzoek dwangakkoord (art. 287a Fw). Mede bij gebrek aan duidelijke wetgeving en Recofa-richtlijnen blijft de praktijk ook worstelen met de vraag of en in hoeverre lopende hypotheeklasten meegenomen mogen of moeten worden in de vtlb-berekening en in hoeverre tijdens de Wsnp op hypotheekschulden niet alleen rente betaald mag worden, maar ook afgelost mag worden op de hoofdsom – een en ander zo lang de woning niet tijdens de sanering is verkocht. De HR heeft zich tweemaal uitgesproken over de werking van de schone lei ten aanzien van hypothecaire vorderingen indien de woning niet tijdens de sanering is verkocht: de schone lei werkt dan niet. Mocht de huizenbubbel klappen en/of de problematiek van aflossingsvrije hypotheeklen gaat opspelen, komt hier wellicht toch nog eens beweging in of zal de wetgever deze kwestie dan toch nog zelf oppakken?

- *Huwelijksvermogensrecht*. Het huwelijksvermogensrecht is per 1 januari 2018 aanzienlijk gewijzigd. Dit nieuwe recht houdt onder meer in dat de gemeenschap tussen de echtgenoten is beperkt tot de bezittingen en schulden die tijdens het huwelijk verworven worden c.q. ontstaan. Dit zal m.i. zeker nog tot slotuitdeling-perikelen en rechtsvragen leiden. Ook de vraag wat de Wsnp-gevolgen zijn van een huwelijk of scheiding tijdens de Wsnp is, voor zover mij bekend, nog niet aan de HR voorgelegd.¹⁹

- *Erfrecht en nagekomen bate*. Erfrechtelijke kwesties blijven nog wat onderbelicht in de Wsnp-praktijk. Bij de wettelijke ouderlijke boedelverdeling zal ook tijdens de sanering sprake zijn van latente rechten op een kindsdeel – kunnen die rechten na het eindigen van de sanering nog als nagekomen bate tot de Wsnp-boedel gerekend worden? Welke activiteit mag van de Wsnp-bewindvoerder in gesloten dossiers gevergd worden?

Ook de ontwikkelingen in het bredere insolventierecht zullen hun weerslag vinden in het Wsnp-recht. In hoeverre het Wsnp-recht zich verder ontwikkelt hangt er vooral ook van af in hoeverre de Wsnp-instream niet verder opdroogt en in hoeverre schuldeisers, schuldenaren en Wsnp-bewindvoerders principiële en minder principiële vragen aan de rechter willen blijven voorleggen.

- 1 *Anders dan A-G Timmerman heb ik geen compleet overzicht van alle bij de HR ingediende cassatieverzoeken. Uit de gepubliceerde rechtspraak blijkt wel dat nog steeds een aanzienlijk aantal van de Wsnp-zaken door de HR wordt afgedaan in verkorte arresten op de voet van art. 81 lid 1 RO – dit zijn zaken waarin de HR oordeelt dat de aangevoerde klachten niet tot cassatie kunnen leiden en niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling; dan wel op de voet van art. 80a RO – zaken waarin het cassatieberoep niet-ontvankelijk wordt verklaard wegens klaarblijkelijk gebrek aan belang of de klachten klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden.*
- 2 *In het bredere faillissementsrecht c.q. bredere insolventierecht – en ook daarbuiten – zijn er uiteraard talloze HR-uitspraken gedaan die ook in Wsnp-situaties van belang kunnen zijn. Ik noem er hier slechts één: HR 6 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2564 over de afkoop van een pensioenverzekering door de faillissementscurator (art. 22a Fw). Zie over dit arrest prof. Wouter Kalkman, Levensverzekering en schuldsanering, in WP 2018/03.*
- 3 *Zie het artikel van Verhoeven en Koppelman, Buitengerechtigde schuldsanering in geval van verzoek omzetting op grond van artikel 15b Fw?, in WP 2015/02.*
- 4 *Zie over dit arrest uit 2017 Verhoeven en Koppelman, 'Het misverstand is opgehelderd', WP 2017/03.*
- 5 *Onder verwijzing naar art. 350 Fw noemt art. 288 lid 2 onder d Fw een drietal uitzonderingen op deze grond tot afwijzing van een Wsnp-verzoek, namelijk wanneer de eerdere Wsnp is geëindigd: (1e) na betaling van de schulden, (2e) hervatting van betaling van de schulden of (3e) het ontstaan van nieuwe schulden 'om redenen die de schuldenaar niet waren toe te rekenen.'*
- 6 *Kamerstukken I, 2006/07, 29 942, C, p. 10 en Handelingen I 30-958 d.d. 22 mei 2007.*
- 7 *In WP 2017/03 schreef Willem Korthals Altes, voormalig seniorrechter bij de Rb. Amsterdam, een kritische beschouwing over dit HR-arrest. De auteur bepleit onder meer dat de schuldenaar tenminste voorafgaand aan de mondelinge behandeling van zijn Wsnp-verzoek geïnformeerd wordt over het opvragen van zijn strafblad en niet eerst ter zitting daarmee wordt overvallen.*
- 8 *Zie voor een toepassing van deze misbruikler door Rb. Midden-NL ECLI:NL:RBMNE:2018:4100 (23 aug. 2018) in hoger beroep vernietigd door Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:9414 (29 okt. 2018).*
- 9 *De HR verwees de zaak ter verdere behandeling door naar het Gerechtshof Amsterdam. In zijn uitvoerige maar lezenswaardige conclusie voorafgaand aan dit HR-arrest ging A-G Van Peursem uitvoerig in op de taken van de bewindvoerder, met name bij schuldenaren met psychosociale problemen (ECLI:NL:PHR:2016:1434).*
- 10 *Zie voor het verdere procesverloop de conclusie van de A-G ECLI:NL:PHR:2018:1108, waarna de HR het derde cassatieberoep in een 81 RO-arrest afwijst, ECLI:NL:HR:2018:1847.*
- 11 *Zie over dit onderwerp Geradts en Akkaya, 'De schuldenaar wil een opleiding volgen tijdens de schuldsanering – mag dat?', in WP 2011/03.*
- 12 *Zie over dit arrest uit 2009, Arnoud Noordam, 'Hypotheekschuld en schuldsanering', WP 2010/01.*
- 13 *Bij de vaststelling van het vtlb zal in de praktijk –veelal– met die hypotheeklasten rekening gehouden worden.*
- 14 *Zie over de arresten uit 2009 en 2016, Frank Verstijlen, 'Hypotheek en WSNP: een moeizame verbouwing', WP 2017/02.*

- 15 *Terwijl eerdere versies van de Recofa-richtlijnen nog wel bepalingen bevatten over betaling van hypotheeklasten tijdens toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling zwijgen de Recofa-richtlijnen 2018 geheel over hypotheekkwesties. Naar het schijnt is door Recofa langdurig overlegd wat te doen met de hypotheekkwesties, mede in het licht van de HR-arresten van 2009 en 2016, maar is geen consensus bereikt. De vraag is bijvoorbeeld in welke situaties de saniet wel of niet hypotheeklasten (rente c.q. aflossing) mag c.q. moet betalen – denk aan de periode dat nog niet vast staat of de woning verkocht zal worden. En tot welke hoogte wordt daarmee dan rekening gehouden in de vtlb-berekening?*
- 16 *Art. 31 Rv. luidt als volgt: ‘De rechter verbetert te allen tijde op verzoek van een partij of ambtshalve in zijn vonnis, arrest of beschikking een kennelijke rekenfout, schrijffout of andere kennelijke fout die zich voor eenvoudig herstel leent. De rechter gaat niet tot de verbetering over dan na partijen in de gelegenheid te hebben gesteld zich daarover uit te laten.’*
- 17 *Dat de proceskostenveroordeling volgens de rechtbank onjuist was wegens “strijd met de opzet van art. [67] Fw”, betekent niet dat die proceskostenveroordeling beruiste op een kennelijke fout in de zin van art. 31 Rv. Het gesloten stelsel van rechtsmiddelen brengt mee dat die door de rechtbank aangenomen onjuistheid alleen aan de orde kan worden gesteld door de aanwending van een rechtsmiddel (vgl. HR 4 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3476), aldus de HR. De conclusie moet zijn dat een herstelbeschikking op de voet van art. 31 Rv in dit geval dus kennelijk niet mogelijk is.*
- 18 *Zie Matthieu Verhoeven en Christiane Koppelman, ‘De kwalificatie van (dezelfde) vorderingen in het faillissement van de wof en de Wsnp van vennoten’ in WP 2017/04. Zie over aanverwante boedelkwesties: Nelly van den Berg, ‘Let op met boedelcrediteuren’, WP 2016/04 en Theo Pouw, ‘Tijdens faillissement teveel ontvangen heffingskorting boedelschuld in schuldsanering?’ in WP 2016/03.*
- 19 *Stel dat de nieuwe echtgenoot van de saniet schulden heeft, is er dan sprake van ‘nieuwe’ schulden en reden tot tussentijdse beëindiging? Zie over deze en aanverwante vragen Arnoud Noordam en Ronald Brinkman, ‘Trouwen of scheiden tijdens de schuldsanering. En een vooruitblik op nieuw huwelijksvermogensrecht’ in WP 2016/03.*

04 - De Wet Modernisering Faillissementsprocedure en de schuldsaneringsregeling

Theo Pourw

Op 1 januari 2019 is de Wet Modernisering Faillissementsprocedure (verder WMF) in werking getreden. Deze wet is voornamelijk bedoeld om de digitalisering van de insolventieprocedure te bevorderen en de toegankelijkheid tot informatie te vergroten. Verder wordt er een versnelling van de procedure mee beoogd en wordt de mogelijkheid geopend voor meer maatwerk, vooral in complexere zaken. Erg veel modernisering heeft deze wet niet gebracht, zeker niet voor de schuldsaneringsregeling, maar er zijn enkele bepalingen die wel voor de schuldsaneringsregeling van belang (kunnen) zijn. Hierna worden de betreffende artikelen in de volgorde van de Faillissements- wet besproken.

1. Met het nieuwe artikel 19 Fw zijn de decentrale registers, die elke rechtbank moest bijhouden, afgeschaft en is alleen het Centrale Insolventie Register (CIR) overgebleven. Aan de gegevens en informatie die reeds volgens het oude artikel 19 Fw in de registers moesten worden opgenomen, kunnen worden toegevoegd:

Artikel 19 lid 1 sub 8:

bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen stukken.

Naast hetgeen nu al moet worden gepubliceerd, zou die AMvB bijvoorbeeld als in te schrijven stukken kunnen aanwijzen de uitdelingslijsten, voor de schuldeisers relevante beschikkingen van de rechter-commissaris en andere relevante informatie.

2. Om vooral in complexe zaken de toezichthoudende taak van de rechter-commissaris te verlichten, worden aan het eerste lid van art. 66 Fw twee zinnen toegevoegd:

Artikel 66 lid 1:

[...] Voorts kan de rechter-commissaris een deskundige benoemen voor zover dit nodig is voor de goede en effectieve vervulling van het toezicht op het beheer en de vereffening van de boedel. De kosten in verband met de benoeming van de deskundige komen ten laste van de boedel.

Het gaat hierbij om andere deskundigen dan bedoeld in artikel 291 lid 1 Fw (onderzoek naar de staat van de boedel). Met name vanwege de tweede zin van de toevoeging aan dit artikel zal er naar verwachting weinig gebruik van worden gemaakt in de schuldsaneringsregeling. Desondanks bestaat de mogelijkheid en kan een bewindvoerder zelfs aandringen op benoeming, bijvoorbeeld wanneer een schuldenaar een complexe financiële onderneming heeft (gehad) of de expertise van een accountant nodig is om jaarstukken te beoordelen.

3. Op grond van het bepaalde in artikel 110 Fw dat ex artikel 328 Fw van overeenkomstige toepassing is in de schuldsaneringsregeling, mag een bewindvoerder voortaan vorderingen uit eigen beweging plaatsen op de lijsten van voorlopig erkende of betwiste vorderingen. Dit is mogelijk geworden door aan het betreffende artikel één enkel woordje toe te voegen: indiening 'bij de curator' is geworden indiening 'door of bij de curator'. Dit ondanks het feit dat de Hoge Raad nog in 2014 heeft overwogen dat: 'de in artikel 110 Fw *vereiste vermelding van de aard en het bedrag der vordering, overlegging van bewijsstukken of afschriften daarvan, en opgave of op een voorrecht, pand, hypotheek of retentierecht aanspraak wordt gemaakt, kunnen uit hun aard slechts door de desbetreffende schuldeiser(s) zelf*

worden gedaan' (HR 28 november 2014, NJ 2015-123).

De bewindvoerders zullen bij het bij zichzelf indienen van vorderingen uiterst zorgvuldig te werk moeten gaan en veel zal daarbij afhangen van de toestand waarin de administratie van de schuldenaar zich bevindt. Maar in procedures met veel schuldeisers – er zijn zaken bekend met meer dan 2.500 schuldeisers – kan deze methode een aanzienlijke besparing van tijd en energie opleveren, niet alleen voor de bewindvoerder, maar ook voor de schuldeisers, die zelf geen moeite meer hoeven doen voor de indiening van hun vorderingen. Wel zal de bewindvoerder de betrokken schuldeisers nadien goed moeten informeren en in de gelegenheid moeten stellen om op de lijsten te reageren en alleen wanneer zich nadien een schuldeiser meldt, omdat hij meent dat de vermelding van zijn vordering niet juist is, hoeft de bewindvoerder in actie te komen. Bovendien hebben de schuldeisers altijd de mogelijkheid om tijdens de verificatievergadering hun stem te laten horen. Overigens gaat het hierbij om een discretionaire bevoegdheid van de bewindvoerder, zodat hij niet gedwongen kan worden er gebruik van te maken.

4. Dan is er de invoering van artikel 80a met als gevolg een noodzakelijke aanpassing van artikel 116 Fw. Om insolventieprocedures efficiënter te kunnen laten afwikkelen, heeft de wetgever de mogelijkheid geopend om vergaderingen van de schuldeisers, waaronder natuurlijk met name de verificatievergadering, op een ander manier te laten verlopen dan in fysieke aanwezigheid van alle betrokkenen. Vanaf nu worden dergelijke vergaderingen gehouden op de door de rechter-commissaris te bepalen wijze en voortaan kan dat met gebruikmaking van elektronische communicatiemiddelen. Daarvoor is artikel 80a Fw ingevoerd.

Artikel 80a:

De rechter-commissaris bepaalt of een vergadering van schuldeisers fysiek, dan wel schriftelijk of met gebruikmaking van een elektronisch communicatiemiddel plaatsvindt.

Die wijziging bracht mee dat ook artikel 116 Fw, dat tot 1 januari 1919 bepaalde dat de gefailleerde en dus ook de saniet de verificatievergadering in persoon bijwoont, moest worden aangepast.

Art. 116:

De gefailleerde neemt op een door de rechter-commissaris te bepalen wijze aan de verificatievergadering deel.

Op grond van het bepaalde in artikel 328 Fw is artikel 116 Fw van overeenkomstige toepassing in de schuldsaneringsregeling, echter zonder verwijzing naar artikel 80a Fw. Dat de wetgever dat wel heeft bedoeld, valt af te leiden uit het woordgebruik in het vernieuwde artikel 116 Fw: 'op een door de rechter-commissaris te bepalen wijze', waar er voorheen maar één manier was: in persoon. Dat geldt echter niet voor artikel 328 lid 1 Fw (vaststelling van dag en plaats van de verificatievergadering in de schuldsaneringsregeling). De praktijk moet kennelijk maar afleiden uit de wijze waarop de schuldenaar door de rechter-commissaris wordt bevolen om aan de verificatievergadering deel te nemen, dat ook hier het nieuwe artikel 80a Fw geldt. Wonderlijk is dan dat in het nieuwe lid 3 van artikel 119 Fw, dat ook in de schuldsaneringsregeling van overeenkomstige toepassing is en waarin de mogelijkheid wordt geopend om een nadere verificatievergadering te bepalen, weer wel wordt gesproken over de wijze waarop vergaderd wordt, echter ook weer zonder verwijzing naar artikel 80a Fw:

Artikel 119 lid 3:

De rechter-commissaris kan bepalen dat er een nadere verificatievergadering wordt gehouden. De rechter-commissaris stelt dag, uur, plaats en wijze waarop wordt vergaderd vast. De curator stelt de bekende schuldeisers hiervan schriftelijk in kennis.

Het is niet duidelijk of de wetgever dit bewust zo geregeld heeft of dat er sprake is van slordigheden en er in de artikelen 116 en 119 Fw een verwijzing naar artikel 80a Fw zou behoren te staan. De parlementaire stukken geven hierover geen duidelijkheid.

5. Om verificatievergaderingen efficiënter te kunnen laten verlopen brengt artikel 119 lid 1 Fw een wijziging in de gang van zaken tijdens een vergadering. De eerste zin van het eerste lid, komt te luiden:

Artikel 119 lid 1:

Tijdens de verificatievergadering, dan wel, nadere verificatievergadering, worden de schuldeisers door of namens de rechter-commissaris behoorlijk geïnformeerd over de lijsten van voorlopig erkende en voorlopig betwiste schuldvorderingen. Heeft reeds publicatie van een lijst plaatsgevonden, dan kan de rechter-commissaris volstaan met verwijzing daarnaar.

Vooral in schuldsaneringen met veel schuldeisers kan deze nieuwe bepaling een aanzienlijke tijdsbesparing opleveren. Er zijn zaken bekend met meer dan tweeduizend schuldeisers en maar één daarvan hoeft aan te dringen op een 'gewone' verificatievergadering (artikel 328a lid 3 Fw) of volgens het oude artikel 119 Fw zou de rechter-commissaris de lijsten van voorlopig erkende en betwiste vorderingen van a tot z moeten voorlezen.

De in dit artikellid bedoelde publicatie moet volgens de memorie van toelichting in ruime zin worden opgevat. Publicatie op internet of via een digitaal systeem waartoe de schuldeisers toegang hebben is mogelijk, maar ook toezending per post aan de individuele schuldeisers is voldoende.

6. Voor faillissementen is veruit de belangrijkste procedurewijziging vervat in artikel 127 Fw. Vorderingen moeten vanaf nu altijd uiterlijk veertien dagen vóór de eerste verificatievergadering zijn ingediend (lid 1), tenzij de rechter-commissaris anders bepaalt (lid 1 en 2). Blijkens lid 3 en de memorie van toelichting gaat het hierbij om een fatale termijn:

Artikel 127 lid 3:

Een vordering ingediend na de dag, bedoeld in het eerste lid, wordt niet voor verificatie in behandeling genomen.

De mogelijkheden van de oude artikelen 127 lid 1 (indiening tot twee dagen vóór de verificatievergadering), 178 (verificatie tijdens een zogenoemde bezemvergadering), 186 (verificatie bij verzet tegen de uitdelingslijst) en 191 Fw (verificatie pas nadat reeds uitdelingen hebben plaatsgevonden) zijn voor faillissementscrediteuren komen te vervallen. Voor de schuldsaneringsregeling vond de wetgever dat alles echter te ver gaan. Voor die insolventieprocedure moest alles bij het oude blijven, waardoor het noodzakelijk werd om het systeem van Titel 1 Fw over te brengen naar Titel 3 Fw. Dat is gedaan door invoering van de artikelen 328b, 328c en 349aa Fw.

Artikel 328b

1. Vorderingen, na afloop van de in artikel 289, derde lid, genoemde termijn, doch uiterlijk twee dagen vóór de dag waarop de verificatievergadering zal worden gehouden

bij de bewindvoerder ingediend, worden op daartoe ter vergadering gedaan verzoek geverifieerd, indien noch de bewindvoerder noch een van de aanwezige schuldeisers daartegen bezwaar maakt.

2. Vorderingen, ingediend na het in het eerste lid genoemde tijdstip, worden niet geverifieerd.
3. De bepalingen van het eerste en tweede lid zijn niet toepasselijk, indien de schuldeiser buiten het Rijk in Europa woont en daardoor verhinderd was zich eerder aan te melden.
4. In geval van bezwaar, zoals in het eerste lid bedoeld, of van verhindering, zoals in het derde lid bedoeld, beslist de rechter-commissaris na raadpleging van de verificatievergadering.

Artikel 328c

1. Aan schuldeisers die ten gevolge van hun verzuim om op te komen pas geverifieerd worden nadat er reeds een uitdeling heeft plaats gehad, wordt uit de nog voorhanden baten een bedrag vooruitbetaald, evenredig aan hetgeen door de overige erkende schuldeisers reeds is ontvangen.
2. Schuldeisers met voorrang verliezen die voorrang voor zover de opbrengst van de zaak, waaraan die voorrang kleefde, bij een vroegere uitdelingslijst aan andere schuldeisers bij voorrang is toegekend.

Artikel 349aa

1. De schuldeiser van wie de vordering niet of voor een te laag bedrag is geverifieerd, ook al was dit overeenkomstig zijn opgave, kan bij de overeenkomstige toepassing van artikel 184 in verzet komen. De schuldeiser dient daartoe een bezwaarschrift in met het verzoek om geverifieerd te worden uiterlijk twee dagen vóór die waarop het verzet ter openbare zitting zal behandeld worden. Voorts dient de schuldeiser de vordering of

het niet-geverifieerde deel van de vordering in bij de curator en voegt een afschrift daarvan bij het bezwaarschrift.

2. De verificatie, bedoeld in het vorige lid, vindt plaats zoals bepaald bij artikel 119 en volgende, ter openbare zitting, bestemd voor de behandeling van het verzet en voordat met de behandeling van het verzet een aanvang wordt gemaakt.

3. Indien dit verzet alleen verificatie als schuldeiser tot doel heeft, en niet tevens door anderen verzet is gedaan, komen de kosten van het verzet ten laste van deze schuldeiser.

4. Door een schuldeiser bedoeld in artikel 110, derde lid, kan niet het in het eerste lid bedoelde verzet worden gedaan.

Voor de schuldsaneringsregeling is er op dit punt dus niets veranderd en kunnen vorderingen ook ná de door de rechter-commissaris bepaalde datum voor de indiening daarvan nog worden geverifieerd.

7. Als gevolg van de hierboven besproken wijzigingen werd ook een aantal vernummeringen noodzakelijk. In artikel 328 Fw bijvoorbeeld moest verwijzing naar artikel 127 Fw vervangen worden door verwijzing naar artikel 328b Fw en verwijzing naar de artikelen 186 en 191 Fw moest worden geschrapt, omdat die artikelen zijn vervallen. Deze technische aanpassingen spreken voor zich. Daarmee is de bespreking van de WMF, voor zover van belang voor de schuldsaneringsregeling, voltooid.

Conclusie

Dit alles overziend, heeft de WMF weinig nieuws gebracht voor de schuldsaneringsprocedure. Toch is het goed om zich van alle wijzigingen, hoe gering soms ook, op de hoogte te stellen. Met het voorgaande heeft de redactie daaraan een bijdrage willen leveren.

05 - Nogmaals verrekening van ten onrechte genoten uitkering en de schuldsaneringsregeling

Theo Pourw

Op 30 oktober 2018 heeft de Rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, uitspraak gedaan in een zaak over verrekening tijdens de schuldsaneringsregeling van ten onrechte genoten uitkeringsgelden. De schuldenaar, die een participatiewetuitkering ontving, had sinds 25 mei 2017 inkomsten uit een oproepcontract. Met die inkomsten is bij de uitbetaling van de uitkering over juli tot en met september 2017 geen rekening gehouden, omdat de schuldenaar daarvan pas op 22 september 2017 opgave deed. Op 10 augustus 2017 is de schuldenaar toegelaten tot de schuldsaneringsregeling.

Bij besluit van de gemeente van 23 oktober 2017 wordt de schuldenaar er van op de hoogte gesteld dat de ten onrechte te laat opgegeven inkomsten achteraf worden verrekend. Bij besluit van dezelfde datum wordt hem meegedeeld dat de verzwegen inkomsten met ingang van 1 oktober 2017 worden gekort op zijn uitkering totdat alle inkomsten zijn verrekend. In oktober 2017 ontving de schuldenaar daarom niets en in november 2017 slechts € 109,00. Bij besluit van 7 november 2017 werd aan de schuldenaar nog een boete opgelegd wegens schending van de inlichtingenplicht.

Er wordt onder meer bezwaar gemaakt tegen korting van de verzwegen inkomsten op de uitkering, omdat de schuldenaar is toegelaten tot de schuldsaneringsregeling. Volgens de bewindvoerder mag op grond van vaste jurisprudentie vanaf dat moment niet (meer) worden verrekend.

Bij de beoordeling van dat bezwaar betoogt de gemeente dat als een belanghebbende inkomsten heeft ontvangen over een periode waarin bijstand is verleend, het college die inkomsten kan verrekenen op grond van het bepaalde in artikel 58 lid 4 van de Participatiewet (verder PW). Met verrekenen zou dan bedoeld worden 'het alsnog in mindering brengen op de bijstand'. Nog steeds in de visie van het college wordt bij verrekening van een door de belanghebbende ontvangen bedrag geen rekening gehouden met diens persoonlijke omstandigheden, omdat de belanghebbende nu eenmaal rekening moet houden met verrekening op korte termijn (CRvB 18-08-2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BJ7667).

Het college erkent wel dat als er sprake is van een schuldsanering artikel 307 lid 1 Fw een belangrijke beperking ten aanzien van de mogelijkheid tot verrekening op grond van artikel 60 lid 4 PW met zich brengt. Artikel 60 lid 4 PW luidt:

Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in artikelen 58 [...] worden teruggevorderd algemene bijstand [...] ontvangt, is het college bevoegd tot verrekening van die kosten met die algemene bijstand of uitkering.

Volgens het college geldt de beperking van artikel 307 Fw echter niet voor de gevallen dat de gemeente op grond van artikel 58 lid 4 PW gaat verrekenen.

Artikel 58 lid 4 PW

Het college is bevoegd tot verrekening van in de voorafgaande zes maanden ontvangen middelen met de algemene bijstand.

Verrekening op grond van artikel 58 lid 4 PW betreft volgens de gemeente de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders om inkomsten alsnog in aanmerking te nemen binnen een periode van zes maanden. Als het college dat inderdaad doet, dan betekent dit feitelijk dat de bijstand in deze maand opnieuw wordt vastgesteld. Het bezwaar van de bewindvoerder wordt daarom ongegrond verklaard.

In beroep vindt een herhaling van zetten plaats, waarna de Rechtbank Gelderland tot een bijzondere uitspraak komt. De argumenten van partijen worden feitelijk gelaten voor wat ze zijn en met verwijzing naar de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) van 18 augustus 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BJ7667 oordeelt de rechtbank dat de in artikel 58 lid 3 van de Wet Werk en Bijstand (WWB) bedoelde verrekening uitdrukkelijk niet als terugvordering wordt beschouwd. Dit artikel van de WWB is omgenummerd naar artikel 58 lid 4 PW en daarin is door de wetgever niet meer opgenomen dat verrekening niet als terugvordering wordt beschouwd. Volgens de rechtbank is dat voor de CRvB echter geen aanleiding geweest om tot een ander oordeel te komen, hetgeen zou blijken uit de uitspraken van 25 maart 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:1117 en 20 januari 2015, ECLI.NL.CRVB:2015:68.

De slotoverweging van de rechtbank luidt dan letterlijk als volgt:

‘Omdat de verrekening als bedoeld in artikel 58, vierde lid, van de PW niet als terugvordering gezien wordt, is geen sprake van een ‘schuld’ en een ‘vordering’ als bedoeld in artikel 307, eerste lid, van de Fw. Deze bepaling is daarom niet van toepassing.’

Voor de rechtbank is dat aanleiding om het ingestelde beroep ongegrond te verklaren, maar de schuldenaar en de bewindvoerder willen zich daar niet bij neerleggen en de bewindvoerder vroeg de redactie of die zijn licht over deze zaak wil laten schijnen in verband met het in te stellen hoger beroep.

Bestudering van deze kwestie leidt tot het volgende. Om te beginnen kan worden vastgesteld dat de gemeente - in tegenstelling tot wat de rechtbank in haar vonnis sub 9 overweegt - wel degelijk een vordering heeft op de schuldenaar. Voor die conclusie wordt steun gevonden in het arrest van de Hoge Raad van 19 juni 2015 ECLI:NL:HR:2015:1693 dat - anders dan de rechtbank overweegt - wél op de onderhavige casus van toepassing is. De Hoge Raad overweegt daarin immers als volgt:

3.4.1

Art. 58 Wwb, dat de terugvordering door de Gemeente van ten onrechte of tot een te hoog bedrag ontvangen bijstand regelt, sluit blijkens zijn redactie aan bij de regels van de onverschuldigde betaling. [...] Voor zover het intrekkingssluit meebrengt dat aan het besluit tot toekenning werking wordt ontnomen met ingang van een tijdstip in het verleden, moet de vanaf dat tijdstip ten onrechte genoten bijstand worden aangemerkt als onverschuldigd betaald.

Ontegenzeggelijk heeft de gemeente over de periode 1 juli tot 22 september 2017 onverschuldigd aan de schuldenaar een participatiewetuitkering betaald. Ingevolge artikel 6:203 BW is de gemeente dan gerechtigd het onverschuldigd betaalde van de ontvanger terug te vorderen en een vordering uit onverschuldigde betaling is natuurlijk wel degelijk een vordering en de ontstaansdatum van een dergelijke vordering is het moment waarop onverschuldigd is betaald (HR 19 december

2014, ECLI:NL:HR:2014:3678, r.o. 3.4.2 derde volzin). Het zou ook heel vreemd zijn als de gemeente een participatiewetuitkering opnieuw vaststelt op een lager bedrag dan waarop normaal gesproken recht bestaat, omdat inkomsten ten onrechte niet zijn opgegeven, als de gemeente niets te vorderen heeft van de uitkeringsgerechtigde.

De terugvordering door de gemeente (wegens onverschuldigde betaling) valt dan naar de mening van de redactie uiteen in twee delen:

- 1 juli tot 10 augustus, de datum waarop de schuldenaar werd toegelaten tot de schuldsaneringsregeling
- 10 augustus tot 22 september 2017, de datum waarop de schuldenaar voldeed aan zijn informatieplicht.

Het eerste gedeelte valt onder de werking van de schuldsaneringsregeling, zoals blijkt uit voormeld arrest van de Hoge Raad van 19 juni 2015. In dat arrest overweegt de Hoge Raad, na te hebben geconcludeerd dat het bij de terugvordering van ten onrechte genoten uitkeringsgelden inderdaad om onverschuldigde betaling gaat, als volgt:

3.4.2

Vervolgens rijst de vraag of de vordering tot terugbetaling van bijstand die in de periode voorafgaand aan het van toepassing worden van de schuldsaneringsregeling ten onrechte is genoten, valt onder de werking van de schuldsaneringsregeling, indien het terugvorderingsbesluit pas na het van toepassing worden van de schuldsaneringsregeling is genomen. Die vraag dient bevestigend te worden beantwoord. Art. 299 lid 1, aanhef en onder b, Fw bepaalt dat de schuldsaneringsregeling werkt ten aanzien van vorderingen op de schuldenaar die na de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling ontstaan uit hoofde van – onder

meer – vernietiging van een vóór die uitspraak met de schuldenaar gesloten overeenkomst. Een besluit tot intrekking van ten onrechte genoten bijstand met ingang van een in het verleden gelegen tijdstip dient, wat betreft de daaruit voortvloeiende verplichting tot terugbetaling, op één lijn te worden gesteld met de vernietiging van een overeenkomst met terugwerkende kracht. Daarom dient daarop de bepaling van art. 299 lid 1, aanhef en onder b, Fw overeenkomstig te worden toegepast.

Het terugvorderingsbesluit is door de gemeente genomen in oktober 2017, derhalve na toelating van de schuldenaar tot de schuldsaneringsregeling. Het eerste gedeelte van de vordering van de gemeente valt dus onder de werking van de schuldsaneringsregeling en moet door de gemeente bij de bewindvoerder worden ingediend ter verificatie. Daarbij maakt het geen enkel verschil of en hoe artikel 58 lid 4 PW precies is toegepast.

Het tweede gedeelte van de vordering van de gemeente is ontstaan na toelating van de schuldenaar tot de schuldsaneringsregeling en is daarom te beschouwen als een nieuwe schuld, die niet onder de werking van de regeling valt. Kennelijk is daarin geen aanleiding gezien voor een tussentijdse beëindiging, dus dat gedeelte van de schuld zal vóór het einde van de schuldsaneringsregeling aan de gemeente betaald moeten zijn. Hetzelfde geldt voor de boete die pas bij besluit van 7 november 2017 is opgelegd en dus eveneens is te beschouwen als een nieuwe schuld, die ook vóór het einde van de regeling betaald zal moeten zijn. Volgens mededeling van de bewindvoerder zijn de betreffende bedragen inmiddels al door de gemeente verrekend, als in deze al van verrekening kan worden gesproken. Omdat de schuldenaar deze toch terug had moeten betalen, is het weinig zinvol om daarover nog verder te procederen.

Het feit dat de wetgever in artikel 58 lid 3 WWB (oud) verrekening van ten onrechte genoten uitkeringen niet als terugvordering beschouwt, doet niet af aan het voorgaande. De gemeente heeft hoe dan ook iets te vorderen van de schuldenaar. Alleen dan kan er gesproken worden over verrekening, zoals in artikel 58 PW en in de door de gemeente in de in deze kwestie genomen besluiten gebeurt. Dat de wetgever anders is gaan denken over deze materie blijkt uit het feit dat in artikel 58 lid 4 PW, dat in de plaats is gekomen van artikel 58 lid 3 WWB, niet meer wordt bepaald dat het in dit soort situaties niet gaat om terugvordering. Uit niets blijkt echter dat de wetgever artikel 6:203 BW buiten werking zou hebben willen stellen.

In de uitspraak van 31 mei 2017, ECLI:NL:CRVB:2015:2038 lijkt de Centrale Raad van Beroep de visie van de Hoge Raad met betrekking tot het ontstaan en de terugvordering van ten onrechte genoten uitkeringen, zoals hierboven besproken, over te

nemen. Reden temeer om over de verrekening van de participatiewetuitkering over de periode voorafgaand aan het begin van de schuldsaneringsregeling wel door te procederen, ook als men het in mindering brengen van de verzwegen inkomsten op de lopende uitkering niet als verrekening, maar als het opnieuw vaststellen van de uitkering beschouwt.

Omdat het eerste gedeelte van de vordering van de gemeente onder de werking van de schuldsaneringsregeling valt, had de gemeente af moeten zien van verrekening van de ten onrechte genoten participatiewetuitkering over de periode voorafgaand aan de toelating van de schuldenaar tot de schuldsaneringsregeling. In zoverre is het bezwaar van de schuldenaar ten onrechte ongegrond verklaard evenals het daartegen ingestelde beroep. In de visie van de redactie zal de gemeente hetgeen over die periode door de gemeente met de participatiewetuitkering van de schuldenaar is verrekend, althans daarop in mindering is gebracht alsnog aan de schuldenaar moeten worden uitgekeerd.

06 - Nieuws in het kort

Instroom Wsnp

De dalende instroom van Wsnp-toepassingen zet zich voort. Waar er in 2017 nog 8.361 personen werden toegelaten tot de Wsnp, is dat aantal in 2018 met 31% afgenomen tot 5.761. Hiermee is het aantal toelatingen zelfs lager dan in 1999; het eerste volledige jaar dat de Wsnp bestond. Evident is dat het aantal Wsnp-verzoeken drastisch is afgenomen maar de achterliggende oorzaken van deze afname zijn onbekend.

Beslagvrije voet

De invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet is opnieuw uitgesteld. De implementatie kost meer tijd dan werd voorzien. Door de wet zouden onder andere de belastingdienst en het UWV voortaan bij de deurwaarder de gegevens aanleveren voor het correct vaststellen van de beslagvrije voet. Het UWV en belastingdienst hebben meer tijd nodig om de benodigde ICT-aanpassingen te maken. De verwachting is dat invoering nog twee jaar kan duren. Mogelijk komen de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Financiën in 2019 met een aantal tussenoplossingen om te voorkomen dat schuldenaren nog jarenlang met een te lage beslagvrije voet te maken krijgen.

Vtlb-rapport januari 2019

Wooncomponent kamerhuurder/kostganger

Aangezien er veel onduidelijkheid bestond over berekening van de wooncomponent (kale huur) bij kostgangers en kamerhuurders, is getracht dit in het nieuwe Recofa Vtlb-rapport van januari 2019 te verduidelijken.

In paragraaf 3.3.7 van het nieuwe Vtlb-rapport wordt onderscheid gemaakt tussen:

- de schuldenaar die kamerbewoner is (bij derden, niet bij de ouders) en een all-in huur betaalt en
- de schuldenaar die inwoont (meestal bij de ouders, eventueel bij derden) en kostgeld betaalt.

De schuldenaar die *kamerbewoner* is, zal in veel gevallen een all-in huur betalen, dus een huurbedrag inclusief de kosten van nutsvoorzieningen, gemeentelijke lasten en/of collectieve voorzieningen (bijvoorbeeld internetgebruik). In de berekening van het vrij te laten bedrag mag slechts rekening worden gehouden met de wooncomponent en niet met de kosten van bijgeleverde diensten. Als de verhuurder het huurbedrag niet heeft uitgesplitst, kan met behulp van de normbedragen van het Nibud, die in bijlage 2 van het Vtlb-rapport zijn vermeld, de wooncomponent worden berekend. Het Nibud heeft berekend dat de kosten van de overige voorzieningen (gas, water, licht, gebruik wasmachine, overig) € 2,17 per dag bedragen (€ 66,31 per maand). Stel dat de all-inhuur € 500,- per maand bedraagt, dan bedraagt de wooncomponent derhalve € 433,69 (€ 500,- minus € 66,31) per maand.

Voor een *kostganger* (een schuldenaar die inwoont) kan dezelfde norm voor overige voorzieningen worden gebruikt. Daarnaast is in bijlage 2 van het Vtlb-rapport een norm voor de kosten van voeding opgenomen, te weten € 5,20 per dag (€ 158,42 per maand). Stel: een bij zijn ouders inwonende schuldenaar betaalt (all-in) kostgeld van € 500,- per maand en hij eet mee met zijn ouders, dan bedraagt de wooncomponent € 275,27 (€ 500,- minus € 66,31 minus € 158,42).

Arbeidstoeslag en ziekte

Wanneer een saniet een arbeidscontract heeft, en er is sprake van ziekteverzuim van minder dan zes maanden met loondoorbetaling door de werkgever, dan blijft, in de berekening van het vrij te laten bedrag, de arbeidstoeslag gehandhaafd. Wordt een ziekteverzuim verstrekking verstrekt, dan vervalt de arbeidstoeslag, omdat het in dat geval niet meer zeker is dat de schuldenaar terugkeert naar zijn werk.

Vorenstaande was reeds in de Vtlb-calculator verwerkt, maar dit is nu uitvoeriger toegelicht in het Vtlb-rapport van januari 2019.

07 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 31 december 2018

1. Hof Arnhem-Leeuwarden 2 november 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:9492

(art. 288 lid 1 c Fw)

Omzettingsverzoek afgewezen. Dat verzoeker griffiebrief niet tijdig heeft ontvangen wegens verblijf bij dochter kan hem niet baten.

Een van de schuldeisers van appelland heeft in 2014 het faillissement van appelland aangevraagd. Derhalve heeft de rechtbank aan appelland op 24 juli 2014 een brief verzonden waarbij hij is gewezen op de mogelijkheid om binnen veertien dagen een Wsnp-verzoek in te dienen. Dit is niet gebeurd, waarna appelland bij vonnis d.d. 8 oktober 2014 in staat van faillissement is verklaard. In 2017 doet appelland een verzoek tot opheffing van het faillissement onder gelijktijdig uitspreken van de toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling. De rechtbank heeft appelland in dit verzoek niet ontvankelijk verklaard. Appelland gaat hiertegen in hoger beroep. Hierbij voert hij aan dat hij vanwege ziekte in de periode van half juli tot half augustus 2014 bij zijn dochter verbleef, waardoor hij vanwege hem niet toerekenbare omstandigheden heeft nagelaten om tijdig een Wsnp-verzoek te doen. Het hof oordeelt dat appelland op correcte wijze is opgeroepen voor de behandeling van het faillissementsverzoek waarbij hij tevens is gewezen op de mogelijkheid om binnen veertien dagen een Wsnp-verzoek in te dienen. Het was de verantwoordelijkheid van appelland om te zorgen dat hij, ook in de periode dat hij niet op zijn huisadres verbleef, tijdig had kunnen kennismaken van bedoeld poststuk, hetzij door hemzelf, hetzij door anderen. Derhalve is het aan appelland toerekenbaar dat hij niet tijdig een verzoek tot toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling heeft gedaan. Het hof acht appelland niet ontvankelijk in zijn verzoek en bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

2. Hof Den Haag 29 mei 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2579 (art. 288 lid 1c Fw)

Afwijzing Wsnp-verzoek wegens voltijdsopleiding.

Verzoekster heeft een schuldenlast van ruim € 23.700. In 2016, tijdens het minnelijk traject en in overleg met de Kredietbank, is verzoekster aan een fulltime opleiding begonnen. De rechtbank heeft het Wsnp-verzoek van appellante afgewezen, oordelend dat onvoldoende aannemelijk is dat verzoekster haar schuldsaneringsverplichtingen naar behoren zal nakomen en zich zal inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. In hoger beroep voert appellante aan dat haar door de Kredietbank is verteld dat het volgen van een opleiding geen belemmering zou vormen voor toepassing van de schuldsaneringsregeling. Eerst op zitting van de rechtbank heeft zij vernomen dat de Wsnp een inspanningsverplichting kent en dat zij geacht wordt zoveel mogelijk gelden voor de boedel te genereren. Als zij nu stopt met haar opleiding zal er een nieuwe schuld ontstaan van circa € 20.380. Ter zitting verklaart appellante dat zij bereid is om haar opleiding te beëindigen, indien dit zou betekenen dat de schuldsaneringsregeling op haar van toepassing wordt verklaard, maar dat haar voorkeur ligt bij het voltooien van haar opleiding. Die voorkeur laat zich, zo overweegt het hof, niet verenigen met (een van) de kernverplichting(en) binnen de wettelijke schuldsaneringsregeling om 36 uur per week beschikbaar te zijn om te werken, om

zo zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Dat appellante daadwerkelijk bereid is om invulling te geven aan die (arbeids-/sollicitatie)verplichting en in die zin klaar is voor het wettelijke schuldsaneringstraject, is ook in hoger beroep onvoldoende aannemelijk geworden. De stelling dat zij door de Kredietbank is misleid is niet aannemelijk geworden. Ten overvloede oordeelt het hof nog dat verzoekster ten aanzien van een aantal schulden niet te goeder trouw is geweest. Het hof bekrachtigt de afwijzing van het Wsnp-verzoek.

3. Hof Den Haag 29 mei 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2578 (art. 288 lid 1c Fw)

Afwijzing Wsnp-verzoek wegens psychische problemen.

De rechtbank heeft het Wsnp-verzoek afgewezen, overwegend dat verzoekster/appellante al lange tijd kampt met psychische problematiek en dat niet voldoende aannemelijk is geworden dat deze problemen al enige tijd beheersbaar zijn. In hoger beroep voert appellante aan dat door hulp van haar behandelend psychiater en psycholoog haar psychische problematiek wel voldoende beheersbaar is – en zij beschikt ook over een sociaal vangnet. Uit de verklaring van de psychiater d.d. 8 maart 2018 leidt het hof af dat appellante kampt met een depressieve stoornis – waarvoor zij wordt behandeld met een antidepressivum en een tranquillizer – en dat zij veel last heeft van symptomen zoals een verstoord kortetermijngeheugen met storende vergeetachtigheid, concentratieproblemen, een slaapstoornis, weinig eetlust en spanningsequivalenten zoals pijnlijke spieren. De psycholoog schrijft op 14 februari 2018 dat sprake is van aanzienlijke psychosociale problematiek en heftige stemmingsstoornissen en dat, uitgaande van de belastbaarheid, een baan in loondienst daarom voor onbepaalde tijd contra-indicatief is. En hoewel hij in zijn volgende verklaring van 16 mei 2018 tevens schrijft dat door de behandelingen de psychologische en psychosociale problematiek beheersbaar is gebleken, is ter zitting in hoger beroep, net als bij de rechtbank, onvoldoende aannemelijk geworden dat appellante op dit moment al ‘klaar is’ voor het met succes doorlopen van het, in beginsel, drie jaar durende schuldsaneringstraject. Vooral op het punt van de beschikbaarheid van een voldoende sociaal netwerk/vangnet en het doelmatig gebruik ervan bestaat nog te veel onduidelijkheid. Bijvoorbeeld doet de mededeling van de psychiater dat sprake is van een storende vergeetachtigheid de vraag rijzen of het ‘gevraagd en ongevraagd’ op juiste wijze informeren van de bewindvoerder naar behoren zal verlopen. Meer vastigheid is ook gewenst omdat toelating tot de schuldsaneringsregeling in dit stadium het reële risico in zich bergt dat de regeling voortijdig dan wel zonder schone lei dient te worden beëindigd, waarna een nieuwe mogelijkheid voor toepassing van de regeling voor een periode van tien jaar uitgesloten is (artikel 288 lid aanhef en sub d Fw). Gelet ook op de omvang van de schuldenlast – bijna een ton – komt dit als onwenselijk voor. Het hof bekrachtigt de afwijzing van het Wsnp-verzoek.

4. Hof, s Hertogenbosch 7 juni 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:2422 (art. 287a Fw)

Afwijzing dwangakkoord waarbij grootste schuldeiser in redelijkheid tot weigering van instemming met de door schuldenaar voorgestelde schuldregeling heeft kunnen komen.

De rechtbank verklaart verzoeker inzake het verzoek tot het opleggen van een dwangakkoord niet-ontvankelijk vanwege het ontbreken van de benodigde bescheiden. Tevens merkt de rechtbank op dat het verzoek, indien verzoeker wel ontvankelijk zou zijn, zou zijn afgewezen. Hiervoor benoemt de rechtbank drie gronden. Ten eerste vertegenwoordigt verweerder, met een vordering

van nagenoeg € 162.000,- meer dan 90% van de totale schuldenlast. Onder die omstandigheden zal vrijwel niet kunnen worden geoordeeld dat verweerder in redelijkheid niet tot weigering van de instemming van de schuldregeling kon komen. Ten tweede acht de rechtbank de reden van weigering van verweerder aanvaardbaar. Schuldenaar heeft aan verzoeker een aanbod gedaan van 9,73% tegen finale kwijting. Met de tweede schuldeiser, met een vordering van voorheen ongeveer € 8.000,- is een betalingsregeling afgesproken, waarbij het de intentie van partijen is dat de vordering in ieder geval in hoofdsom volledig voldaan wordt. Daarnaast heeft er in 2016 een betaling tegen finale kwijting plaatsgevonden aan een derde schuldeiser. Hierbij is 60% van de vordering van € 3.447,00 betaald. Hierdoor is verweerder van mening dat er sprake is van een ongelijke behandeling van schuldeisers. Ten derde is er niet voorzien in toezicht op de nakoming van de verplichtingen uit de voorgestelde schuldregeling. Dat verzoeker zich aan de regels zou houden, is voor de rechtbank een onvoldoende waarborg voor de nakoming van de regeling. In hoger beroep legt appellant alsnog alle ontbrekende bescheiden over, waardoor het hof hem alsnog ontvankelijk verklaart. Het hof oordeelt dat verweerder in redelijkheid tot weigering van instemming met de door appellant voorgestelde schuldregeling heeft kunnen komen. Het staat elke schuldeiser in beginsel vrij om te verlangen dat de volledige vordering wordt voldaan. Zeker een procentueel zeer grote schuldeiser kan slechts onder zeer bijzondere omstandigheden worden gedwongen om in te stemmen met een akkoordaanbieding. Daarnaast heeft appellant verweerder in vergelijking met andere schuldeisers een minimaal aanbod gedaan door in dat aanbod uit te gaan van betalingen gedurende slechts drie jaar. Daarmee is naar oordeel van het hof zeker niet het maximale aangeboden waartoe appellant, ook met inachtneming van zijn leeftijd, financieel in staat moeten worden geacht. Het hof bekrachtigt het vonnis waarvan beroep.

5. Rb. Den Haag 13 juli 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:11128 (art. 354 Fw)

Tussentijdse beëindiging, geen mogelijkheden tot volledig aflossen nieuwe schulden tijdens verlenging. Tijdens de schuldsaneringsregeling is schuldenaar tekort geschoten in de nakoming van de verplichtingen. Er is een boedelachterstand ontstaan ad € 4.125,- en er is sprake van twee nieuwe schulden: aan het UWV (begroot op € 2.258,41) en aan een kennis van schuldenaar (€ 5.000,-). Bij de eindzitting heeft schuldenaar voorgesteld om de looptijd van de schuldsaneringsregeling met 24 maanden te verlengen. In deze periode zou schuldenaar de boedelachterstand volledig kunnen aflossen en de ontstane nieuwe schulden deels kunnen terugbetalen. De rechtbank stelt voorop dat een verlenging van de schuldsaneringsregeling geen recht of vanzelfsprekendheid is, maar dat deze mogelijkheid bestaat om schuldenaren -die om begrijpelijke redenen tekort zijn geschoten of die na een eerdere tekortkoming hebben laten zien zich te hebben ingespannen om al hun verplichtingen alsnog naar behoren na te komen- een kans te bieden de regeling alsnog tot een goed einde te brengen. Schuldenaar heeft bedoelde begrijpelijke redenen of inspanning niet aannemelijk gemaakt. Daarnaast dient een verlenging ertoe om tekortkomingen te herstellen. Als de tekortkomingen, die tijdens de regeling zijn ontstaan, een omvang hebben die geen herstel binnen de maximale verlenging mogelijk maakt, is een verlenging niet aan de orde, ook al is er sprake van begrijpelijke redenen of een aangetoonde inspanning. Die herstelomogelijkheid komt voor rekening en risico van schuldenaar. Een verlenging is niet bedoeld om tekortkomingen zo veel mogelijk te herstellen. Als duidelijk is dat er tekortkomingen zullen resteren, is dat niet

in lijn met het systeem van de wettelijke schuldsaneringsregeling. Voorts merkt de rechtbank op dat een eventuele kwijtschelding van de nieuwe schuld aan de kennis van schuldenaar geen oplossing biedt. Een dergelijke kwijtschelding moet immers aangemerkt worden als een schenking en behoort derhalve van rechtswege tot de boedel. Daarnaast zou dit leiden tot een niet te rechtvaardigen onderscheid tussen schuldenaren met kapitaalcrachtige kennissen, zoals schuldenaar, en schuldenaren zonder vermogende vrienden.

6. Rb. Den Haag 16 juli 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:11129 (art. 354 Fw)

Verlenging; geen onderscheid tussen schuldenaren op basis van verdien capaciteit.

Tijdens de schuldsaneringsregeling was schuldenaar vrijgesteld van de inspanningsplicht tot 27 oktober 2017 op voorwaarde dat hij onder behandeling zou blijven voor zijn verslavingsproblematiek en psychische stoornis. Bij de eindzitting heeft schuldenaar verklaard dat zijn behandeling succesvol is afgerond. Daarmee is de voorwaarde voor de vrijstelling komen te vervallen vanaf het moment van beëindiging van de behandeling. Vanaf dat moment is er een tekortkoming in de nakoming van de inspanningsplicht ontstaan. De bewindvoerder heeft betoogd dat bij de beoordeling van een tekortkoming moet worden meegewogen of deze tekortkoming een benadeling van de schuldeisers heeft opgeleverd. De rechtbank is het er niet mee eens; wanneer hierin onderscheid zou worden gemaakt dan lopen schuldenaren met een betaalde baan bij een dergelijke gedachtegang meer risico op ‘benadeling van schuldeisers’ – en dus op een verlenging of einde van de regeling zonder schone lei – dan degenen op wie enkel de informatieplicht rust en geen nieuwe schulden mogen maken. Dat is een niet te rechtvaardigen onderscheid tussen schuldenaren. Ook de opmerking van de bewindvoerder dat er gedurende een eventuele verlenging geen aflos capaciteit is, zodat een verlenging niet aangewezen is, vindt geen steun bij de rechtbank. Ook dat zou immers zorgen voor een niet te rechtvaardigen onderscheid tussen schuldenaren op basis van de verdien capaciteit. Schuldenaren moeten zich dan ook gelijkelijk inspannen om tekortkomingen te herstellen. Omdat de rechtbank het niet geheel onbegrijpelijk acht dat de schuldenaar vanwege herniaklachten meende dat de vrijstelling van de inspanningsverplichting doorliep, stelt de rechtbank de schuldenaar in de gelegenheid de tekortkoming te herstellen middels een verlenging van de schuldsaneringsregeling met een duur die gelijk is aan de tekortkoming in de inspanningsverplichting, te weten twaalf maanden.

7. Rb. Rotterdam 10 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8086 (art. 288 lid 1b en 1c Fw)

Wspn-verzoeken afgewezen. Niet te goeder trouw t.a.v. bancaire lening uit 2009 en geen serieuze pogingen betaalde baan te vinden.

Verzoekers hebben een schuld van € 66.959,27 aan Hoist Portfolio Holding, de opvolgend schuldeiser van InterBank. Verzoekers hebben in 2009 geld geleend bij InterBank om de verbouwing van hun huis te bekostigen – zij hebben dit bedrag destijds niet geleend bij hun hypotheekverstrekker (Rabobank) omdat anders hun lening te hoog zou worden –, aldus verzoekers. Volgens Hoist is sprake van een fraudeschuld, zij heeft aangifte gedaan. Verzoekers hebben ter zitting verklaard dat, anders dan Hoist stelt, zij ten tijde van de kredietaanvraag wel inkomen hadden, maar stukken ter onderbouwing ontbreken. In het ter zitting overgelegde C.V. van verzoekster is te lezen dat zij voor het laatst heeft gewerkt in 2008, terwijl de lening bij de

InterBank in 2009 is afgesloten. Verzoeker heeft vanwege een drugsdelict van 2010 tot 2012 in Turkije gedetineerd gezeten. Volgens verzoeker is hij in 2013 vrijgesproken maar stukken ter onderbouwing ontbreken. Vanwege de detentie van verzoeker en gebrek aan inkomen bij verzoekster konden verzoekers hun betalingsverplichtingen niet nakomen. Vanaf 2012 hebben verzoekers niet gewerkt. Er is niet gebleken van enige inspanning om inkomen te verwerven en/of tot afbetaling van de lening te komen. Tegen deze achtergrond is de rechtbank van oordeel dat de schuld aan Hoist niet te goeder trouw is ontstaan en evenmin te goeder trouw is blijven voortbestaan. Op de schuldenlijst van verzoekers staan voorts drie schulden aan de gemeente Rotterdam, ook deze schulden zijn niet te goeder trouw ontstaan althans onbetaald gelaten. Evenmin acht de rechtbank aannemelijk dat verzoekers hun saneringsverplichtingen naar behoren na zullen komen. Verzoekers hebben geen duidelijke sollicitaties overgelegd. Verzoekster heeft enkele sollicitaties verricht, maar solliciteert - gelet op de overgelegde afwijzingsbrieven - op functies waarvan duidelijk is dat zij daarvoor - vanwege haar woonplaats en haar gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal - niet in aanmerking komt. Van verzoeker zijn ook enkele sollicitaties ontvangen, alle voor de functie van steigerbouwer terwijl hij geen ervaring heeft in dat werk. Hij is een paar keer gebeld naar aanleiding van zijn sollicitaties en vertelt dan dat hij medicatie moet innemen tegen duizeligheid, waarna hij wordt afgewezen. De door verzoeker overgelegde sollicitaties zijn naar het oordeel van de rechtbank dan ook niet aan te merken als serieuze pogingen om een betaalde baan te vinden. De rechtbank wijst de Wsnp-verzoeken af.

8. Rb. Rotterdam 23 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8089 (art. 350 lid 3g Fw)

Beëindiging Wsnp spijtoptant – na voordracht tussentijdse beëindiging r-c.

De r-c heeft de schuldsaneringsregeling voorgedragen voor tussentijdse beëindiging op de grond dat de schuldenaar vanaf de aanvang van de regeling niet aan zijn afdrachtplicht heeft voldaan. De boedelachterstand is € 13.930,37. Ook heeft de schuldenaar tijdens de Wsnp nieuwe schulden laten ontstaan; € 1.070,02. In de laatste stand van zaken heeft de bewindvoerder bericht dat bankafschriften en specificaties van salaris en huur ontbreken. Ter terechtzitting heeft de waarnemend bewindvoerder verklaard dat de boedelachterstand verder is opgelopen en de schuldenaar in de maanden juni en juli 2018 niet meer aan de boedel heeft afgedragen. De schuldenaar verklaart dat hij de saneringsregeling wenst te beëindigen; hij is van oordeel dat hij met zijn inkomen en spaarsaldo zijn schuldenproblematiek zelf kan oplossen en de Wsnp niet nodig heeft. De bewindvoerder stemt in met het verzoek van schuldenaar. De rechtbank beëindigt de toepassing van de schuldsaneringsregeling op grond van artikel 350, derde lid, onder g Fw. De rechtbank stelt vast dat er baten beschikbaar zijn om daaruit vorderingen geheel of gedeeltelijk te voldoen. Er is daarom, ingevolge artikel 350, vijfde lid, Fw, sprake van een faillissement van rechtswege zodra deze uitspraak in kracht van gewijsde gaat. De rechtbank zal een rechter-commissaris benoemen en een curator aanstellen. Er zal een postblokkade worden ingesteld.

**9. Hof 's Hertogenbosch 23 augustus 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:3549
(art. 288 lid 3 Fw)**

Toepassing hardheidsclausule.

Appellante heeft tezamen met haar echtgenoot, met wie zij is gehuwd in gemeenschap van goederen, een Wsnp-verzoek ingediend. De rechtbank heeft het verzoek van de echtgenoot toegewezen; het verzoek van appellante is afgewezen omdat niet voldoende aannemelijk is dat appellante te goeder trouw is geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van de schulden vanwege een schuld aan het UWV van € 4.007,37. Een schuld aan een uitkeringsinstantie dient naar zijn aard in beginsel te worden aangemerkt als een schuld welke niet te goeder trouw is ontstaan, zo oordeelde de rechtbank. Daarnaast heeft appellante onvoldoende aannemelijk gemaakt dat zij zich maximaal heeft ingespannen voor haar schuldeisers nu zij geheel niet gesolliciteerd heeft. Appellante gaat in hoger beroep. Bij de behandeling door het hof blijkt uit correspondentie van het UWV dat de ontstaansdatum van deze fraudeschuld buiten de vijfjaarstermijn ligt, derhalve zal deze bij het beoordelen van de goede trouw buiten beschouwing worden gelaten. Wel constateert het hof dat er sprake is van onduidelijkheid omtrent de ontstaansdata van de overige schulden en dat appellante daarnaast tot voor kort geen moeite heeft gedaan om haar inkomen te vergroten middels een arbeidsbetrekking. Derhalve is het onvoldoende aannemelijk dat appellante in de vijf jaar voorafgaand aan indiening van het verzoekschrift te goeder trouw is geweest ten aanzien van zowel het ontstaan als het onbetaald laten van de schulden. Het hof honoreert het beroep op de hardheidsclausule. Appellante heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat zij, middels onder andere adequaat beschermingsbewind en de huidige sollicitatieactiviteiten, de omstandigheden die bepalend zijn geweest voor het ontstaan en onbetaald laten van de schulden, onder controle heeft gekregen. Appellante wordt alsnog toegelaten tot de schuldsaneringsregeling.

10. Rb. Rotterdam 24 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8090 (art. 288 lid 3 Fw)

Toepassing hardheidsclausule.

Verzoeker heeft een preferente schuld aan de Belastingdienst van € 19.183,68 daterend van vóór de vijfjaarstermijn, verband houdend met verschuldigde inkomstenbelasting uit de tijd dat verzoeker als zzp'er werkte. Voorts heeft verzoeker een concurrente toeslagschuld van € 1.618. Verzoeker verklaart dat hij niet wist dat de toeslagen waren ontvangen, omdat deze op een bankrekening werden gestort die verzoeker niet meer in gebruik had. Deze bankrekening had een debetsaldo, waarmee de stortingen zijn verrekend. Toen verzoeker in het kader van het schuldhelpverleningstraject bij de bank informeerde naar de schuld aan die bank, kreeg hij te horen dat een deel van de schuld verrekend was met ontvangen toeslagen. Verzoeker heeft daarop de toeslagen onmiddellijk stopgezet. De rechtbank oordeelt dat het de verantwoordelijkheid is van verzoeker om de Belastingdienst juist en volledig te informeren en dat deze schuld niet te goeder trouw is ontstaan en in beginsel aan toelating in de weg staat. De rechtbank laat verzoeker evenwel toe tot de Wsnp met toepassing van de hardheidsclausule, als volgt overwegend: Hoewel verzoeker ervan op de hoogte had moeten zijn dat hij toeslagen ontving, acht de rechtbank aannemelijk dat hij er niet van op de hoogte was. Weliswaar zijn de ontvangen toeslagen gebruikt om een andere schuld af te lossen (en dus niet gereserveerd om terug te betalen aan

de Belastingdienst) maar omdat die aflossing via een verrekening van rechtswege ging, acht de rechtbank eveneens aannemelijk dat verzoeker daar niet van op de hoogte was. Verzoeker heeft de toeslagen onmiddellijk stopgezet toen hem uiteindelijk bekend werd dat deze onterecht waren ontvangen. Afgezien van deze schuld aan de Belastingdienst heeft verzoeker de afgelopen vier jaar geen nieuwe verwijtbare schulden gemaakt en heeft hij alles in het werk gesteld om zijn schulden af te lossen nadat hij, in 2014 en 2015, gedurende negen maanden ziek is geweest. Verzoeker heeft sinds 1 januari 2016 een fulltimebaan en lost zoveel mogelijk van zijn schulden af. Derhalve oordeelt de rechtbank dat de toepassing van de hardheidsclausule op zijn plek is.

11. Rb. Rotterdam 24 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8174 (art. 288 lid 3 Fw)

Keer ten goede, wel oplegging budgetbeheer tijdens Wsnp.

De rechtbank constateert dat verzoekster nieuwe schulden is aangegaan, terwijl zij al in een problematische schuldensituatie verkeerde. Zo heeft zij abonnementen afgesloten bij de sportschool en bij telefoonmaatschappijen, en heeft zij vakanties geboekt. Deze schulden zijn niet te goeder trouw ontstaan en staan in beginsel aan toelating in de weg. De rechtbank rekent dit verzoekster met name aan omdat zij eerder in de schuldsaneringsregeling heeft gezeten en deze regeling tussentijds is beëindigd omdat verzoekster verwijtbaar nieuwe schulden had gemaakt. De rechtbank laat verzoeker evenwel toe tot de Wsnp met toepassing van de hardheidsclausule, als volgt overwegend: Verzoekster heeft een nare periode achter de rug van geestelijke en lichamelijke mishandeling door haar toenmalige partner. Sinds 2009 zijn zij uit elkaar en heeft verzoekster geprobeerd haar leven op de rails te krijgen. Zij heeft enige tijd budgetbeheer gehad. Dit is enige tijd gestopt omdat verzoekster daar toen niet meer voor in aanmerking kwam. Sinds september 2016 heeft verzoekster weer budgetbeheer en maakt zij geen nieuwe schulden meer. Het voorgaande heeft er mede voor gezorgd dat voldoende stabiliteit is ontstaan in de situatie van verzoekster om een toelating tot de schuldsaneringsregeling te rechtvaardigen. De rechtbank oordeelt dat het wel noodzakelijk is dat verzoekster tijdens de Wsnp gedurende minimaal een jaar onder budgetbeheer blijft staan. Na verloop van een jaar zal de bewindvoerder met verzoekster kunnen bezien of budgetbeheer ook gedurende de resterende termijn van de regeling noodzakelijk is. De rechtbank wijst het Wsnp-verzoek toe en bepaalt dat de schuldenaar zich minimaal 1 jaar onder budgetbeheer houdt.

12. Rb. Rotterdam 28 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8175 (art. 354 Fw)

Weigering schone lei.

Sinds 26 november 2014 is de schuldsaneringsregeling op de schuldenaar van toepassing. In september 2017 brengt de bewindvoerder schriftelijk verslag uit over de beëindiging van de regeling. De bewindvoerder adviseert positief ten aanzien van de verlening van de schone lei, onder andere op grond van het feit dat de schuldenaar gedurende de looptijd van de schuldsaneringsregeling fulltime heeft gewerkt. Er is echter een schuldeiser die van mening is dat de schone lei niet moet worden verstrekt. De schuldeiser stelt dat de schuldenaar werkt bij een bedrijf dat op papier van zijn zus is. De schuldeiser is van mening dat de schuldenaar al die jaren een veel te laag salaris heeft ontvangen gelet op zijn handelsverleden en mogelijkheden. Volgens de schuldeiser heeft de schuldenaar tijdens de schuldsaneringsregeling nationale en

internationale bedrijven gerund. De schuldeiser is van mening dat de schuldenaar geenszins aan de inspanningsplicht heeft voldaan om zoveel mogelijk geld bij elkaar te verdienen om zijn schuldeisers een zo hoog mogelijke afdracht te kunnen verstrekken. De rechtbank gaat mee in het betoog van de schuldeiser. De rechtbank overweegt dat de hoogte van het tijdens de schuldsaneringsregeling door de schuldenaar genoten inkomen, afgezet tegen de aard van de door hem verrichtte werkzaamheden haar te laag voorkomt. De rechtbank overweegt voorts dat, indien het inkomen wel reëel is geweest, gelet op de leeftijd, ervaring en het voormalig inkomensniveau van de schuldenaar, van de schuldenaar verwacht had mogen worden dat hij zich zou hebben ingespannen om een dienstbetrekking te vinden waarbij hij een hoger inkomen zou genieten. De rechtbank wijst er nog op dat de schuldenaar zelf kennelijk ook van mening is dat hij meer inkomen kan genereren dan hij tijdens de schuldsaneringsregeling heeft gedaan, nu de schuldenaar ter zitting over het einde van de schuldsaneringsregeling heeft verklaard: "Ik wil dat afsluiten en weer geld verdienen. Dat is mijn doel.". De rechtbank weigert de schone lei.

13. Rb. Rotterdam 28 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8178 (art. 288 lid 1c Fw)

Afwijzing Wsnp-verzoek wegens psychosociale problemen.

De rechtbank oordeelt dat verzoeker voldoende aannemelijk heeft gemaakt te goeder trouw te zijn geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van zijn schulden in de vijf jaar voorafgaande aan indiening van het verzoekschrift. Toch wijst de rechtbank het verzoek af, omdat, nu verzoeker nog kampt met psychosociale problematiek die nog geen jaar onder controle is, onvoldoende aannemelijk is dat verzoeker de verplichtingen uit de schuldsaneringsregeling zal nakomen en zoveel mogelijk baten voor de boedel zal proberen te verwerven. De rechtbank baseert zich daarbij onder andere op een schriftelijke verklaring van een GZ-psycholoog van 5 juni 2018, waarin is vermeld dat verzoeker in augustus 2017 in de crisisopvang terecht is gekomen en sindsdien nog twee keer is opgenomen. Voorts blijkt uit de verklaring dat verzoeker sinds januari 2018 gedurende twee dagen per week therapie volgt en dat dit traject in beginsel een jaar duurt. De rechtbank is gelet op de diverse opnames die korter dan een jaar geleden hebben plaatsgevonden en de verwachte totale duur van de therapie van oordeel dat er nog geen sprake is van beheersbare psychosociale problematiek. De rechtbank wijst er erop dat, indien een schuldsaneringsregeling tussentijds wordt beëindigd, verzoeker gedurende tien jaar geen beroep op de schuldsaneringsregeling kan doen.

14. Rb. Den Haag 5 september 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:11248 (art. 350 Fw)

Terugvordering kinderopvangtoeslag en verzuim sollicitatieplicht. Toch geen tussentijdse beëindiging.

Sinds 20 januari 2016 staat de schuldenares onder beschermingsbewind. Op 6 november 2017 is de Wsnp gestart, op 14 juni 2018 draagt de r-c de regeling voor tussentijdse beëindiging voor. Wegens het niet voldoen aan de sollicitatieplicht voor 11 uur per week en het ontbreken op de bij het Wsnp-verzoek ingediende schuldenlijst van teruggevorderde kinderopvangtoeslag over de jaren 2013 – 2015, circa € 10.000. De rechtbank constateert dat de door de beschermingsbewindvoerder ondertekende 285-verklaring onjuist is (schuldenlijst incorrect). De advocaat van schuldenares heeft bepleit dat het onvolledig zijn van de schuldenlijst niet aan haar te wijten is nu zij vanwege haar verstandelijke vermogens onder bewind is gesteld. Ter terechtzitting

heeft de beschermingsbewindvoerder verklaard dat zij op 1 maart 2017 weliswaar op de hoogte was van de schulden aan de Belastingdienst inzake te veel ontvangen kinderopvangtoeslag over de jaren 2013, 2014 en 2015, maar daartegen was bezwaar aangetekend bij de Belastingdienst. Daarom had de beschermingsbewindvoerder aangenomen dat de Belastingdienst deze bedragen niet aan de gemeentelijke kredietbank had doorgegeven. De beschermingsbewindvoerder heeft ter terechtzitting desgevraagd verklaard dat zij bij ondertekening van de schuldenlijst, de 285-verklaring, er niet bij stil heeft gestaan dat zij een onjuiste verklaring tekende. De rechtbank oordeelt dat de schuld aan de Belastingdienst geen schuld is die niet te goeder trouw is ontstaan, nu schuldenares daadwerkelijk heeft gewerkt en de kinderen opvang hebben genoten. De rechtbank weegt mee dat deze schuld ook door de Belastingdienst niet als zodanig wordt aangemerkt. In dit specifieke geval kan niet worden gezegd dat de schuldenares de ontvangen bedragen welbewust heeft aangewend voor andere bestedingsdoelinden en niet te goeder trouw is geweest. Er is geen aanleiding op grond van artikel 350 lid 3 sub f Fw tot voortijdige beëindiging van de schuldsaneringsregeling te komen.

15. Hof Den Haag 11 september 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2366 (art. 288 lid 3 Fw)

Vordering op grond van bestuurdersaansprakelijkheid houdt op te bestaan als het faillissement van de B.V. wordt opgeheven wegens de toestand van de boedel.

Gebleken is dat verzoeker in het faillissement van één van de B.V.'s waarvan hij bestuurder is geweest, persoonlijk aansprakelijk is gesteld door de curator voor een bedrag van € 439.528,82. Het faillissement van de B.V. is inmiddels opgeheven wegens de toestand van de boedel. De schuld uit bestuurdersaansprakelijkheid is niet vermeld op de crediteurenlijst die verzoeker bij zijn Wsnp-verzoek heeft ingediend. De rechtbank oordeelt dat dit wel had gemoeten en wijst het verzoek af, omdat verzoeker niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij te goeder is geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van zijn schulden in de vijf jaar voor de indiening van het Wsnp-verzoek. Het hof is echter van oordeel dat de schuld van € 439.528,82 terecht niet op het schuldenoverzicht is vermeld. Het hof overweegt dat de aansprakelijkheid op grond van artikel 2:248 BW een aansprakelijkheid is jegens de boedel, waarvan alleen de curator de bevoegdheid toekomt deze in te stellen. Het hof constateert dat er thans geen rechtspersoon is waarvan de boedel de vordering op grond van bestuurdersaansprakelijkheid omvat en dat degene die de vordering als enige kon instellen en te gelde kon maken – de curator – is gedefungeerd. Het hof is ten aanzien van de andere schulden van verzoeker van oordeel dat hij niet aannemelijk heeft gemaakt te goeder trouw te zijn geweest met betrekking tot het ontstaan en onbetaald laten ervan. Met toepassing van de hardheidsclausule vernietigt het hof het vonnis van de rechtbank en spreekt de toepassing van de schuldsaneringsregeling uit.

16. Rb. Den Haag 18 september 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:11270 (art. 354 Fw)

Contante huurbetaling met instemming bewindvoerder; achterstand? Schone lei. Mogelijke korting salaris bewindvoerder wegens onvoldoende toezicht.

Twee weken voor de geplande pro forma eindzitting, ontving de r-c een brief van de verhuurder van schuldenares. In de brief stelt verhuurder dat in 2017, tijdens de Wsnp, huurpenningen onbetaald zijn gebleven tot een bedrag van € 10.936,74. Vanwege deze brief is de pro-formabehandeling geannuleerd en heeft er een zitting met inhoudelijke behandeling plaatsgevonden. De rechtbank stelt vast dat uit de tekst noch het systeem van de wet een aanknopingspunt te vinden is voor het oordeel dat het begrip schuldeiser van art. 353 Fw. ook de nieuwe schuldeisers omvat. Ook heeft de nieuwe schuldeiser geen eigen financieel belang bij weigering van de schone lei. Derhalve is de verhuurder geen belanghebbende en heeft deze geen positie in deze procedure. In art. 354 Fw is echter geen beperking van de bronnen van informatie over de nakoming van de verplichtingen door een schuldenaar opgenomen. Derhalve kan de informatie van de verhuurder wel worden meegenomen. Ter zitting is erkend dat er tussen schuldenares en verhuurder een huurovereenkomst bestaat en dat er over de betreffende periode huur betaald moest worden. Volgens schuldenares is deze huur op verzoek van de verhuurder contant voldaan met toestemming van de bewindvoerder, waarbij schuldenares nimmer heeft gevraagd om een kwitantie. De verhuurder betwist de betaling, maar heeft schuldenares niet eerder op de onbetaalde huur uit 2017 aangesproken, terwijl hij op een recent uitblijven van de huur wel direct per e-mail reageerde. De gepretendeerde vordering over 2017 kwam pas aan het licht toen het niet-zakelijke deel van de relatie tussen schuldenares en verhuurder bekoeld was. Het is aannemelijk dat er persoonlijke redenen spelen bij de verhuurder. Hierdoor staat het onvoldoende vast dat er tijdens de schuldsaneringsregeling een nieuwe schuld is ontstaan en is er niet gebleken van een tekortkoming in de nakoming van de verplichtingen van de schuldsaneringsregeling. De schone lei wordt aldus verleend. De rechtbank vraagt de rechter-commissaris om zich uit te laten over een korting op de vergoeding van de bewindvoerder omdat de rechtbank niet aan de indruk ontkomt dat de ontstane onduidelijkheid over de nieuwe schuld het gevolg is van onvoldoende toezicht van de bewindvoerder omtrent de huurbetalingen. De vergoeding zal bij nadere beschikking worden vastgesteld.

17. Rb. Den Haag 20 september 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:11309 (art. 354 Fw)

Niet gesolliciteerd. Alleenstaande met vier kinderen met psychosociale problemen. Schone lei.

Schuldenares is op grond van een keuringsrapport van GGD van 22 september 2015 tot 22 september 2017 vrijgesteld van de sollicitatieverplichting met als voorwaarde dat zij zich voor haar psychosociale problematiek onder behandeling zou laten stellen. Pas in september 2017 heeft zij zich aangemeld bij GGZ voor behandeling van de klachten. Derhalve is er sprake van een tekortkoming in de nakoming van de inspanningsverplichting, nu schuldenares zich niet aan de gestelde voorwaarde heeft gehouden. Deze tekortkoming kan echter niet aan schuldenares worden toegerekend, nu middels brieven van diverse hulpverleners aannemelijk is gemaakt dat een eerdere start van de behandeling niet mogelijk is gebleken door de moeilijke gezinsomstandigheden waarin schuldenares zich bevond. De rechtbank verleent de schone lei.

18. Hof Arnhem-Leeuwarden 20 september 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:8429**(art. 288 lid 1b Fw)**

Volgen studie en stage staan aan toepassing schuldsaneringsregeling in de weg.

Appellante heeft drie kinderen, twee kinderen wonen bij appellante. Appellante heeft een afgeronde Mbo-opleiding verpleegkunde en van april 2013 tot juli 2015 heeft zij een onderneming in thuiszorg te Nijmegen geëxploiteerd. Na de beëindiging van deze onderneming en de relatie met haar toenmalige partner is appellante met haar twee kinderen bij haar moeder -in het buitenland- gaan wonen; in november 2016 is zij met de kinderen en zwanger van haar derde kind teruggekeerd in Nederland. Appellante ontvangt van de gemeente Berg en Dal een uitkering ingevolge de Participatiewet. In het kader van een trajectplan van de gemeente heeft zij zich op 14 mei 2018 ingeschreven voor het tweede studiejaar 2018/2019 van de vierjarige deeltijdopleiding Sociaal Juridische Dienstverlening bij Saxion Parttime School te Deventer en loopt zij van 3 september 2018 tot 15 juli 2019 24 uur per week stage bij de afdeling Bureau nieuwe Klanten van de gemeente Nijmegen. Sinds 19 juni 2017 maakt appellante gebruik van budgetbeheer bij PLANgroep Berg en Dal. De totale schuldenlast bedraagt bijna € 77.000, waaronder een fraudeschuld aan de gemeente Den Haag van € 5.253,46 (ontstaan juni 2013) en een schuld aan de Belastingdienst van in totaal € 4.184,- (waaronder kindgebonden budget van € 771 over 2014 en € 2.329 over 2015 en Zorgtoeslag van € 1.032 over 2016). De rechtbank heeft het verzoek dwangakkoord afgewezen en verzoekster gevraagd te berichten of zij bereid is de SJD-opleiding te stoppen. De rechtbank wijst het verzoek af omdat onvoldoende aannemelijk is dat appellante de saneringsverplichtingen naar behoren zal kunnen nakomen (art. 288 lid 1c Fw). De rechtbank heeft er wel oog voor dat appellante aan haar toekomst werkt, maar daarbij lijkt zij de belangen van haar schuldeisers niet mee te wegen. Als appellante nu zou worden toegelaten en over drie jaar klaar is met de opleiding en (hopelijk) een goed betaalde baan kan gaan vervullen, zou de (reguliere) termijn van de schuldsaneringsregeling juist zijn verstreken en zullen de schuldeisers dus geen enkel profijt meer hebben van het rendement van die opleiding, terwijl appellante die opleiding zou hebben gevolgd in de periode dat zij maximaal moet sparen voor de schuldeisers en die opleiding ten koste gaat van haar verdiencapaciteit in die periode. Appellante zou naast haar opleiding waarschijnlijk slechts hooguit één dag in de week betaald werk kunnen verrichten. Appellante kiest door te gaan op de door haar -kennelijk in samenspraak met de gemeentelijke instanties- ingeslagen weg, die gericht is op verdiencapaciteit op de lange termijn ten koste van verdiencapaciteit op de korte en middellange termijn. Die keuze staat appellante vrij, maar getuigt niet van een saneringsgezinde houding op dit moment, aldus de rechtbank. De schone lei moet worden verdiend met drie jaar maximale inspanning voor de schuldeisers, niet met inspanningen die (alleen) op de eigen toekomst na de regeling zijn gericht. Het hof neemt deze afwijzingsgronden over en voegt daar nog enkele overwegingen aan toe, onder meer: Appellante loopt sinds kort 24 uur per week stage bij de gemeente Nijmegen en is om die reden uitsluitend op de woensdagen en de vrijdagen inzetbaar op de arbeidsmarkt – en zij wordt, naar eigen zeggen, beperkt in haar mogelijkheden om betaald werk te verrichten door de leeftijd van haar jongste kind (ruim anderhalf jaar). In het geval zich voor appellante een gelegenheid aandient om fulltime werk te gaan verrichten en aannemende dat zij de stage bij de gemeente Nijmegen tussentijds kan eindigen (dit staat niet vast), zal dat werk volgens punt 3.4 van de tussen haar

en Saxion gesloten onderwijsovereenkomst op Hbo-niveau moeten zijn. Deze randvoorwaarden acht het hof dermate beperkend dat appellante realiter niet aan haar sollicitatieplicht in de Wsnp kan voldoen. Zonder duidelijkheid te verschaffen en stukken over te leggen, betwist appellante de ontstaansdata en het bestaan van enkele schulden op de schuldenlijst vermeld – ook dat is een reden voor het hof het Wsnp-verzoek af te wijzen.

19. Rb. Rotterdam 20 september 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8260 (art. 1 en 3 Fw)

Wel aanmelding bij schuldhulpverlening maar geen Wsnp-verzoek. Faillietverklaring.

Het faillissement van verzoeker is aangevraagd. Op 24 april 2018 hoort de rechtbank verzoeker naar aanleiding van de faillissementsaanvraag. Verzoeker verklaart zich te hebben aangemeld voor schuldhulpverlening door de gemeente. De rechtbank houdt de behandeling aan tot 15 mei 2018 om verzoeker in de gelegenheid te stellen concrete stukken met betrekking tot het schuldhulpverleningstraject over te leggen. Ter zitting van 15 mei 2018 toont verzoeker aan zich te hebben gewend tot een schuldhulpverleningsinstantie. De rechtbank houdt de behandeling aan tot 18 september 2018 om verzoeker in de gelegenheid te stellen een minnelijk traject (verder) te doorlopen. Uit overgelegde stukken blijkt dat verzoeker op 10 september 2018 een verzoek tot schulddienstverlening bij de gemeente Rotterdam heeft ingediend en dat er op 19 september 2018 een gesprek met een schuldbemiddelaar zal plaatsvinden. Verzoeker heeft een aantal redenen aangevoerd voor de vertraging. De rechtbank oordeelt dat de vertraging voor zijn rekening moet blijven, nu verzoeker, tegen de achtergronden van de gerechtvaardigde belangen van de aanvrager van het faillissement, die een loonvordering heeft, voldoende tijd heeft gehad om te komen tot een minnelijke regeling met zijn schuldeisers. Aangezien summierlijk is gebleken dat verzoeker in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, verklaart de rechtbank verzoeker failliet.

20. Rb. Den Haag 21 september 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:11734 (art. 288 lid 3 Fw)

CJIB-schuld € 5.000. Toepassing hardheidsclausule.

Verzoeker heeft een schuldenlast van € 64.019,31, waaronder een bancaire lening van € 49.706,53 uit 2008 ter financiering van de gestarte onderneming. Voorts heeft verzoeker een CJIB-schuld van € 5.151 met de omschrijving ‘CJIB 592 Boetes’ en ontstaansdatum 01-01-2016. In 2016 zijn 23 boetes aan verzoeker opgelegd en in 2017 twee boetes, de laatste d.d. 15 januari 2017. Verzoeker verklaart ter zitting dat de boetes zijn opgelegd voor verkeersovertredingen, voornamelijk voor te hard rijden. In die periode had hij een (te) drukke baan, was hij steeds onderweg en had hij klachten van somberheid en spanningen. Verzoeker heeft verklaard dat hij in 2016 hulp heeft gezocht voor zijn problemen bij Kwadraad en GGZ en dat hij medicatie is gaan slikken. De psychologische behandeling is succesvol afgerond. Maandelijks telefonische controle-afspraken in verband met zijn medicatie volgt hij nauwkeurig op. Vanaf begin 2017 heeft hij geen boetes meer gekregen. Verzoeker heeft een fulltime dienstverband en verklaart dat het goed met hem gaat. Verzoeker beroept zich, voor zover nodig, op de hardheidsclausule. De rechtbank overweegt dat de CJIB-schuld in beginsel aan toelating tot de schuldsaneringsregeling in de weg staat. De rechtbank is er echter voldoende van overtuigd geraakt dat verzoeker zijn financiële en persoonlijke omstandigheden onder controle heeft gekregen en dat er een positieve gedragsverandering heeft plaatsgevonden. Verzoeker heeft psychische hulp gezocht, slikt

medicatie en heeft geen nieuwe schulden meer gemaakt. Ook weegt mee dat verzoeker een fulltime dienstverband heeft. Hiermee is voldoende aannemelijk dat verzoeker zich zal inspannen om zijn verplichtingen uit de schuldsaneringsregeling naar behoren na te komen. De rechtbank acht het beroep op de hardheidsclausule geslaagd en wijst het Wsnp-verzoek toe.

21. Rb. Overijssel 24 september 2018, ECLI:NL:RBOVE:2018:4223 (art. 287a Fw)

Inkomen inwonende zoon niet meegeteld. Aanbod niet uiterst haalbare; gespaarde bedrag moet opgeteld bij te verstrekken saneringskrediet volgens NVVK-richtlijnen.

Verzoekster verzoekt de rechtbank om een dwangakkoord vast te stellen. Volgens het verzoekschrift bedraagt de totale schuldenlast € 5.387,77. Aan de zes schuldeisers is een voorstel tegen finale kwijting gedaan door middel van een saneringskrediet. Aan de concurrente schuldeisers is 26,19% aangeboden, aan de preferente schuldeisers 52,36%. Verweerder is, met een vordering van € 2.807,58, de enige weigerende schuldeiser. De rechtbank oordeelt dat verweerder in redelijkheid tot de weigering heeft kunnen komen omdat het niet voldoende duidelijk is dat het aanbod het uiterste is waartoe verzoekster financieel in staat is. Hiervoor zijn twee gronden. Ten eerste is het inkomen van de inwonende twintigjarige zoon geheel niet meegenomen in het aanbod. Hierdoor wordt de zoon bevoordeeld ten opzichte van de schuldeisers. Het inkomen van de zoon dient, in ieder geval voor een gedeelte, meegenomen te worden in het aanbod aan de schuldeisers. Ten tweede wordt het bedrag van bij benadering € 1.000,00 dat gespaard is in het minnelijk traject, gebruikt om het saneringskrediet af te lossen. Hierdoor wordt er geen saneringskrediet verstrekt van € 1.480,22 maar van € 480,22. Naar oordeel van de rechtbank is het saneringskrediet dat nog zou worden verstrekt, niet het maximaal haalbare omdat op basis van de richtlijnen van het NVVK een saneringskrediet ter hoogte van € 1.480,22 verstrekt kan worden. Het bedrag van € 1.000,- gespaard in het minnelijk traject plus het te verstrekken saneringskrediet ter hoogte van € 1.480,22 had aan de schuldeisers aangeboden moeten worden. De rechtbank wijst het verzoek tot vaststelling van een dwangakkoord af.

22. Rb. Rotterdam 25 september 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:9412 en 9413

(art. 284, 287a Fw)

Afwijzing dwangakkoord en Wsnp-verzoek. 10 van de 14 schulden ontstaan tijdens beschermingsbewind – beschermingsbewindvoerder heeft geen beroep gedaan op art. 1:440 BW.

Verzoekster heeft een totale schuldenlast van € 10.478,03, bestaande uit veertien concurrente schuldeisers. Aan de schuldeisers is een schuldregeling aangeboden op basis van een saneringskrediet, met uitbetaling van 14,29% tegen finale kwijting. Eén van de schuldeisers, met een vordering van € 645,95, heeft niet ingestemd met het voorstel, de overige schuldeisers wel. De rechtbank overweegt bij de beoordeling van het verzoek tot oplegging van een dwangakkoord dat alle goederen van verzoekster vanaf 9 februari 2015 onder beschermingsbewind zijn gesteld, welke is geregistreerd in het openbare curatele en bewindsregister. Tien van de veertien schulden zijn ontstaan na het uitspreken van het beschermingsbewind. Deze kunnen ingevolge art. 1:440 BW mogelijk niet op de onder bewind staande goederen worden verhaald. De beschermingsbewindvoerder heeft echter jegens geen van de betreffende schuldeisers een beroep gedaan op deze bepaling. Wanneer dit wel was gebeurd, zouden de betreffende schulden niet

(allemaal) betrokken hoeven zijn in de minnelijke schuldregeling. In dat geval had – uitgaande van het ter beschikking gestelde saneringskrediet – het aanbod aan de overige schuldeisers dus hoger geweest kunnen zijn. Derhalve wordt het verzoek tot het opleggen van een dwangakkoord afgewezen.

23. Rb. Rotterdam 27 september 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:8186 (art. 284, 358 lid 4 Fw)

Eén schuld ter ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel. Afwijzing Wsnp-verzoek wegens gebrek aan belang.

Verzoekster heeft een Wsnp-verzoek ingediend, waarop één schuld is vermeld. De schuld bestaat uit een ontnemingsmaatregel in verband met het hebben van een hennepkwekerij in een woning die op haar naam en die van haar ex-partner stond. De ontnemingsmaatregel is bij vonnis van 9 december 2008 opgelegd. De rechtbank overweegt dat nu er sprake is van een schuld die voortvloeit uit een in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling tot betaling van een geldbedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht, deze schuld op grond van artikel 358 lid 4 sub b Fw niet onder de werking van de schone lei valt. De rechtbank oordeelt dat toelating tot de wettelijke schuldsaneringsregeling daardoor geen doel treft en wijst het verzoek af wegens gebrek aan belang.

24. Rb. Rotterdam 2 oktober 2018, ECLI:NL: (art. 349a Fw)

Verlenging saneringsduur. Hulp ingeschakeld bij psychosociale problemen; extra onrust door faillissement kantoor beschermingsbewindvoerder.

Op 14 oktober 2015 is de Wsnp uitgesproken. De rechtbank stelt vast dat de schuldenares niet alle saneringsverplichtingen naar behoren is nagekomen. Schuldenares heeft minimaal twee jaar niet voldaan aan de sollicitatieverplichting; één jaar voor en één jaar na het ondersteuningsarrangement vanuit de Gemeente Rotterdam. Tijdens het ondersteuningsarrangement is zij vrijgesteld van de sollicitatieplicht omdat haar deelname werd aangemerkt als tegenprestatie. Alhoewel de schuldenares door de r-c niet is vrijgesteld van de sollicitatieplicht, acht de rechtbank het aannemelijk dat de schuldenares tijdens deze periode niet in staat kon worden geacht werkzaam te zijn. Ook is de schuldenares tekort geschoten in de informatieplicht. De schuldenares heeft het contact met de Wsnp-bewindvoerder afgehouden en op brieven en uitnodigingen voor verhoren bij de r-c niet gereageerd. De beschermingsbewindvoerder heeft verklaard dat ook zij soms moeizaam contact kan krijgen met de schuldenares - omdat sprake is van een postblokkade kan de beschermingsbewindvoerder voldoende haar werk doen. De rechtbank oordeelt evenwel dat de tekortkomingen onvoldoende verwijtbaar zijn om de schone lei te onthouden. De rechtbank overweegt dat de schuldenares al langere tijd kampt met psychische problemen en verkeerde prioriteiten heeft gesteld. Vanaf 21 november 2016 krijgt zij via het ondersteuningsarrangement hulp bij allerlei dagelijkse activiteiten; zij heeft ingezien dat zij daarnaast hulp nodig heeft om tot een oplossing van de psychische problemen te komen en heeft zich onlangs aangemeld bij een psycholoog en wacht op een behandelingsoproep. De rechtbank neemt ook in overweging dat het faillissement van F4 Advies B.V. en de noodzakelijke wisseling van beschermingsbewindvoerder voor extra onrust tijdens het verloop van de schuldsaneringsregeling heeft gezorgd. De rechtbank

stelt de schuldenares in de gelegenheid om de tekortkomingen te herstellen, zodat zij alsnog in aanmerking kan komen voor een schone lei en verlengt de saneringsstermijn met twee jaar.

25. Rb. Den Haag 9 oktober 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:12098 (art. 349a/354 Fw)

2 ½ jaar niet voldoende gesolliciteerd. Saniet zwakbegaafd. Schone lei.

Op 6 juli 2015 is de schuldsaneringsregeling op de schuldenaar van toepassing verklaard. Op 25 september 2018 heeft de eindzitting plaatsgevonden. De rechtbank constateert dat de schuldenaar in de periode juli 2015 tot en met december 2017 niet voldoende aantoonbaar heeft gesolliciteerd en niet was vrijgesteld van de sollicitatieplicht. De rechtbank oordeelt dat de schuldenaar toerekenbaar is tekortgeschoten in de nakoming van de sollicitatieverplichting. Echter uit overgelegde stukken blijkt dat er gedurende de schuldsaneringsregeling sprake was van een complexe psychische situatie bij de schuldenaar. Uit een rapport van GGZ Rivierduinen blijkt dat de schuldenaar een zwakbegaafd niveau heeft. De schuldenaar is van 2013 tot en met in ieder geval december 2016 in behandeling geweest bij GGZ Rivierduinen in verband met psychotische gedachten en paniekaanvallen. De schuldenaar is vervolgens toegelaten tot het zogenoemde doelgroepenregister en heeft van mei tot augustus 2017 vrijwilligerswerk verricht bij SWA, alwaar hij vervolgens in augustus 2017 voor 32 uur per week in dienst is genomen. Volgens een keuringsrapport van GGD Haaglanden van 9 januari 2018 is het verrichten van de huidige werkzaamheden het maximaal haalbare voor de schuldenaar. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat de tekortkoming in de nakoming van de sollicitatieverplichting, gelet op de gehele situatie, van bijzondere aard is en niet in de weg staat aan verlening van de schone lei. Aangezien er ook geen andere gronden bestaan om de schuldenaar de schone lei te onthouden, verleent de rechtbank de schone lei.

26. Rb. Overijssel 16 oktober 2018, ECLI:NL:RBOVE:2018:4221 (art. 288 lid 1b en 1c Fw)

Afwijzing Wsnp-verzoek wegens CJIB-boetes, 3 snelheidsovertredingen. Beschermingsbewindvoerder niet geïnformeerd.

Verzoeker is een alleenstaande man van 45 jaar en werkt minimaal 32 uur per week via Randstad. Sinds 12 juli 2016 staat de man onder beschermingsbewind. De schuldenlast bedraagt ruim € 327.000; vrijwel alle schulden zijn ongeveer 10 jaar geleden ontstaan. De rechtbank heeft informatie bij het CJIB opgevraagd. Daaruit blijkt dat de man ter zake van snelheidsovertredingen WAHV-boetes heeft van € 509, ontstaan in de periode februari t/m juni 2018 – deze boetes staan niet op de schuldenlijst vermeld. Ter zitting verklaart de man dat de schulden zijn ontstaan tijdens zijn voormalige relatie. Er is twee keer een woning gekocht en vervolgens met verlies verkocht. Tijdens de relatie werd de administratie niet goed bijgehouden. Een medewerker van het bewindvoederskantoor verklaart dat (a) de inzet van de man tijdens het bewind heel goed is en dat de financiële situatie stabiel is, (b) dat de schulden aan het CJIB zijn afgelost maar dat de medewerker van de boetes uit 2018 niet op de hoogte is en de bekeuringen niet door de man zijn ontvangen. De rechtbank oordeelt als volgt: De schulden aan het CJIB dienen naar hun aard als niet te goeder trouw te worden aangemerkt en reeds hierom komt het verzoek niet voor toewijzing in aanmerking. De man heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat hij de uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen naar behoren zal nakomen en zich zal

inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. De rechtbank baseert dit oordeel op de gang van zaken met betrekking tot de zeer recent ontstane CJIB-boetes. Het autokenteken staat nog steeds op naam van de man geregistreerd en het (reëel gebleken) risico op nieuwe boetes blijft daarom onverminderd bestaan. Nu er boetes zijn ontstaan en onbetaald zijn gebleven zonder dat de beschermingsbewindvoerder en de rechtbank hierover door de man zijn geïnformeerd, is de rechtbank van oordeel dat onvoldoende aannemelijk is geworden dat de man de informatieplicht tijdens de schuldsaneringsregeling naar behoren zal nakomen en geen (bovenmatige) nieuwe schulden zal laten ontstaan. De rechtbank wijst het Wsnp-verzoek af.

27. Rb. Rotterdam 19 oktober 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:9438 (art. 350 Fw)

Geen beëindiging ondanks nieuwe schulden; betalingsregeling. Geen reden om sollicitatieplicht tijdens de verlenging te handhaven.

Op 29 april 2014 is door het Gerechtshof Den Haag de schuldsaneringsregeling uitgesproken ten aanzien van de schuldenares. De Wsnp-bewindvoerder heeft op 13 april 2018 een verzoek tot tussentijdse beëindiging ingediend, waarmee de r-c heeft ingestemd. Volgens de bewindvoerder en de r-c was er sprake van een achterstand in afdracht aan de boedel van € 13.537,23 en van nieuwe schulden tot een totaalbedrag van € 4.356,50. Op 2 oktober 2018 heeft de voortgezette behandeling van het verzoek van de bewindvoerder plaatsgevonden. Een eerder verzoek of voordracht tot tussentijdse beëindiging is bij vonnis van 12 oktober 2016 geweigerd en de looptijd van de schuldsaneringsregeling is met twee jaar verlengd, tot 29 april 2019. De rechtbank heeft destijds overwogen dat toentertijd bestaande tekortkomingen in de nakoming van de inspannings- en informatieplicht (en mogelijk de afdrachtplicht) op grond van psychische problematiek mogelijk niet volledig verwijtbaar zijn. Op 21 oktober 2016 is er een beschermingsbewind uitgesproken, waarbij Stichting De Ronde tot beschermingsbewindvoerder is benoemd. Op 30 maart 2018 is Stichting De Ronde ontslagen en is de Stichting Veritas Vertegenwoordiging tot bewindvoerder benoemd. Inmiddels is de schuldenares volledig vrijgesteld van de sollicitatieplicht, zodat er volgens de rechtbank tijdens de verlengde looptijd geen verplichting meer bestaat om meer af te dragen dan het bewindvoederssalaris. Dit heeft tot gevolg dat er in plaats van een achterstand in afdracht aan de boedel een voorstand in afdracht van € 1.486,89 bestaat. Na verrekening met de voorstand staat er nog wel een bedrag van € 9.078,26 aan nieuwe schulden open. Deze schuldenlast kan niet voor einde van de schuldsaneringsregeling volledig worden voldaan, maar er zijn betalingsregelingen getroffen waarmee alle nieuwe schulden kunnen worden voldaan; de schuldenaar stelt deze betalingsregelingen ook na het eindigen van de schuldsaneringsregeling te zullen nakomen. De rechtbank weigert de toepassing van de schuldsaneringsregeling tussentijds te beëindigen, omdat een deel van de nieuwe schulden is ontstaan voordat er beschermingsbewind was ingesteld, het voornemen tot het instellen van beschermingsbewind in oktober 2016 heeft meegewogen bij de beslissing om de schuldsaneringsregeling destijds niet tussentijds te beëindigen en er sinds er sprake is van beschermingsbewind, althans sinds de Stichting Veritas Vertegenwoordiging beschermingsbewindvoerder is, orde op zaken is gesteld en er betalingsregelingen zijn getroffen.

28. Rb. Rotterdam 19 oktober 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:9439 (art. 287b Fw)*Moratorium afgewezen. Huur niet tijdig en volledig voldaan. Vervalst processtuk ingebracht.*

Verzoekster diende op 1 oktober 2018 een Wsnp-verzoek en een moratoriumverzoek (287b Fw) in, vragend om een verbod de woning van verzoekster te ontruimen. Het moratoriumverzoek is ter zitting van 18 oktober 2018 behandeld. De advocaat van verzoekster heeft een productie overgelegd waaruit zou blijken dat de huur tijdig was betaald. Nadat verweerster, verhuurder, heeft aangetoond dat de productie vervalst was, heeft verzoekster dit bekend en heeft de advocaat van verzoekster zich aan de zaak onttrokken. Verzoekster heeft verklaard dat ze de huur wel heeft betaald maar niet tijdig. Verzoekster heeft beschermingsbewind aangevraagd. Ter zitting was de beoogd beschermingsbewindvoerder aanwezig. Verweerster heeft aangevoerd dat verzoekster in korte tijd twee keer een verzoek moratorium heeft ingediend en dat de feiten na het eerste verzoek niet veranderd zijn en reeds zijn meegewogen in het vonnis van 21 september 2018 waarin het eerste verzoek is afgewezen. Verweerster heeft voorts aangevoerd dat verzoekster heeft toegezegd bankafschriften over te leggen waaruit blijkt dat de huur van juli en augustus 2018 is betaald, maar dat verzoekster hiertoe nog steeds niet is overgegaan en dat verweerster de bedragen ook niet heeft ontvangen. Voorts is de huur voor de maand september 2018 eerst op 9 oktober 2018 betaald en heeft verhuurder de huur van oktober 2018, die voor 1 oktober 2018 had moeten zijn betaald, niet ontvangen. Ook de huur voor de maand juni 2018 is niet betaald. Verweerster heeft erop gewezen dat verzoekster zich niet wil laten helpen, nu zij reeds vier keer de kans heeft gehad om een ontruiming te voorkomen en zij die kansen bewust niet heeft gegrepen. De rechtbank oordeelt dat onvoldoende aannemelijk is geworden dat de lopende huurtermijnen kunnen en zullen worden voldaan. Het aangevraagde beschermingsbewind is nog niet ingesteld en eerst daarna zal een minnelijk traject kunnen worden gestart. Van een stabiele situatie is volgens de rechtbank nog geen sprake. De rechtbank wijst het moratoriumverzoek af en verklaart verzoekster niet-ontvankelijk in haar schuldsaneringsverzoek nu het minnelijk traject niet op korte termijn zal zijn afgerond.

29. Hof Arnhem-Leeuwarden 22 oktober 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:9205**(art. 288 lid 1 c Fw)***Afwijzing Wsnp-verzoek. Kostgeld zoon cruciale pijler budgetplan – bijdrage recent – risico nieuwe schulden.*

Appellante is gehuwd geweest met en inmiddels gescheiden van een aan drugsverslaafde man. Op enig moment daarna zijn zij weer met elkaar gaan samenwonen, later is de man overleden. Appellante heeft twee meerderjarige kinderen; met haar twintigjarige zoon heeft zij een huishouden. Appellante is parttime schoonmaakster. Haar inkomsten werden tot voor kort aangevuld met een uitkering Participatiewet, thans zit appellante in de Ziektewet wegens polsklachten. Zij verwacht binnenkort een ingreep te ondergaan en daarna weer te kunnen gaan werken. Op 2 september 2013 is het vermogen van appellante onder bewind gekomen. Op 9 juli 2018 is ook het vermogen van de zoon onder bewind gekomen. Zoon had tot begin juli 2018 geen eigen inkomsten. Bij besluit van 5 oktober 2018 heeft de gemeente aan de zoon per 6 juli 2018 een uitkering ingevolge de Participatiewet toegekend van € 246,01 netto per maand en vanaf zijn 21e jaar € 711,83 netto per maand. Appellante ontvangt maandelijks kostgeld

van haar zoon: vanaf augustus 2018 € 250 per maand, vanaf september 2018 € 350 per maand. De schuldenlast bedraagt € 30.000. De rechtbank heeft het Wsnp-verzoek afgewezen wegens gebrek aan goede trouw ten aanzien van met name de schulden aan de Woningstichting, Menzis en Uitvaartverzekering Twenthe en omdat op dit moment nog geen sprake is van voldoende financiële stabiliteit. Ondanks het beschermingsbewind lijkt er bovendien onvoldoende zicht op de financiën te zijn, aldus de rechtbank. Ook het hof oordeelt dat appellante niet te goeder trouw is geweest. Van appellante had verwacht mogen worden, vanaf het moment dat zoon 18 jaar werd en zij het zonder kindgebonden budget en kinderbijslag moest stellen, dat zij zoon om kostgeld zou vragen. Door dat lange tijd niet te doen, kwam appellante structureel geld te kort, heeft zij binnen de vijfjaarstermijn bestaande schulden onbetaald gelaten en zijn er enkele nieuwe schulden ontstaan. Dat zoon (uit)eindelijk een aandeel levert in de kosten van de gezinshouding is op zichzelf een positieve ontwikkeling, maar deze is van heel recente datum en onder de nodige druk op appellante en zoon tot stand gekomen. Het kostgeld dat zoon thans betaalt vormt één van de cruciale pijlers van het budgetplan en appellante is daarvan sterk afhankelijk. De situatie is nog onvoldoende stabiel en bestendig om een verantwoord begin te maken met de schuldsaneringsregeling – er zijn recent nog schulden ontstaan en de gunstige effecten van de recente ontwikkelingen moeten worden afgewacht. Het risico van nieuwe schulden is te groot te meer omdat appellante zelf geen (eind)controle heeft op (het behoud van) de uitkering van zoon en daarmee diens bijdrage in de kosten van de huishouding. Het hof bekrachtigt de afwijzing van het Wsnp-verzoek.

30. Rb. Den Haag 24 oktober 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:12612 (art. 287a Fw)

Verzoek dwangakkoord afgewezen: onvoldoende gemotiveerd verzoek en verweer schuldeisers onbesproken gelaten.

Verzoeker verzoekt de rechtbank om een dwangakkoord op te leggen. Volgens het verzoekschrift bedraagt de totale schuldenlast € 24.748,15. Aan de schuldeisers is een voorstel tegen finale kwijting gedaan op basis van een uitkering van 10,46% aan de preferente crediteuren en 5,23% aan de concurrente crediteuren na het verstrijken van een periode van 36 maanden. Drie van de zestien schuldeisers hebben de medewerking aan de schuldregeling geweigerd omdat het schikkingsvoorstel niet goed en betrouwbaar is gedocumenteerd en het gedane aanbod niet het maximaal haalbare is. Ook ontbreekt duidelijkheid omtrent de wijze waarop toezicht en controle plaatsvindt tijdens de looptijd van het prognoseakkoord. Het verweer van de schuldeisers wordt onweersproken gelaten in het verzoekschrift. In het verzoekschrift is niet, althans onvoldoende, gemotiveerd waarom de weigerende schuldeisers in redelijkheid niet tot weigering van instemming met de schuldregeling hebben kunnen komen, in aanmerking genomen de onevenredigheid tussen het belang dat zij hebben bij uitoefening van de bevoegdheid tot weigering en de belangen van de verzoeker of van de overige schuldeisers die door die weigering worden geschaad. De rechtbank wijst het verzoek tot oplegging van een dwangakkoord af wegens het ontbreken van een deugdelijke en voldoende motivering van het verzoek.

31. Rb. Den Haag 25 oktober 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:13906 (art. 288 lid 3 Fw)

Toepassing hardheidsclausule: verzoeker heeft getracht met hennepkweek schulden af te lossen, maar is nu niet meer actief in het criminele circuit; beschermingsbewind.

De schulden van verzoeker zijn niet te goeder trouw ontstaan. Dit geldt met name voor de forse schuld aan de gemeente Leiden, die betrekking heeft op het houden van een hennepkwekerij. Ter zitting heeft verzoeker aangegeven dat hij getracht heeft zijn schulden af te lossen met hennepkweek, dat hij heeft geleerd van zijn fouten en zich niet meer in het criminele circuit bevindt. Sinds 19 april 2017 staat verzoeker onder beschermingsbewind. Sindsdien zijn er geen nieuwe schulden meer gemaakt. Met toepassing van de hardheidsclausule laat de rechtbank verzoeker toe tot de Wsnp.

32. Hof Arnhem-Leeuwarden 29 oktober 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:9414

(art. 1 en 3 Fw)

Herhaald Wsnp-verzoek geen misbruik van recht.

Op 5 april 2018 verzoekt de Belastingdienst faillietverklaring van verzoeker/appellant. Op 21 april 2018 heeft verzoeker een (defensief) Wsnp-verzoek ingediend. Bij vonnis van 14 juni 2018 heeft de rechtbank appellant niet-ontvankelijk verklaard in zijn incomplete Wsnp-verzoek omdat de door de rechtbank, bij brief van 30 april 2018, gevraagde stukken niet waren overgelegd. Op 16 juli 2018 heeft appellant een tweede Wsnp-verzoek ingediend. Ter zitting van 17 juli 2018 heeft de rechtbank de ontvankelijkheid in dit tweede Wsnp-verzoek en de faillissementsaanvraag behandeld. Bij tussenvonnis van 23 augustus 2018 heeft de rechtbank beslist dat appellant door dit tweede WSNP-verzoek misbruik van bevoegdheid heeft gemaakt en bepaald dat dit verzoek de behandeling van het faillissementsverzoek niet schorste. Op 4 september 2018 heeft de rechtbank appellant failliet verklaard. Appellant stelt hoger beroep in tegen de faillietverklaring en verzoekt het hof te bepalen dat het tweede Wsnp-verzoek het faillissementsverzoek van de Belastingdienst wel schorst. Het hof verwijst eerst naar en citeert de uitspraak van de Hoge Raad van 9 juni 2017 (ECLI:NL:HR:2017:1064), waarin de HR, kort gezegd, heeft bepaald dat ook een herhaald Wsnp-verzoek schorsende werking heeft behoudens misbruik van de bevoegdheid. Voorts overweegt het hof: De rechtbank stuurde de brief van 30 april 2018 naar Zuidweg & Partners. Verzoeker stelt echter dat Zuidweg & Partners het Wsnp-verzoek niet had ingediend en ook de brief van 30 april niet had ontvangen (later heeft verzoeker Zuidweg & Partners overigens wel ingeschakeld). Ook het vonnis van 14 juni 2018 heeft appellant niet bereikt. Het hof acht een en ander aannemelijk omdat het Wsnp-verzoek van 21 april 2018 een handgeschreven briefje, zonder bijlagen, van appellant was en appellant op 21 juni op een zitting is verschenen en hem toen het vonnis van 14 juni is overhandigd. Een ongelukkige gang van zaken, aldus het hof. Het hof oordeelt dat ten aanzien van het tweede Wsnp-verzoek geen sprake is van misbruik van bevoegdheid. Het tweede Wsnp-verzoek is ook niet gebaseerd op feiten en omstandigheden dan wel stellingen waarvan verzoeker op voorhand moest begrijpen dat deze geen kans van slagen hadden; de vraag of verzoeker te goeder trouw is geweest speelt in de onderhavige procedure [beoordeling schorsende werking tweede Wsnp-verzoek, red.] geen rol. Evenmin is gebleken dat het tweede Wsnp-verzoek met geen ander doel is ingediend dan de behandeling van het faillissementsverzoek te vertragen. Het hof schorst het faillissementsverzoek

en houdt de behandeling daarvan aan; het hof zal daar zelf over beslissen tenzij verzoeker tot de Wsnp zal worden toegelaten. Het hof houdt de beoordeling van het Wsnp-verzoek eveneens aan zich, verwijzend naar Hoge Raad van 17 januari 2014 (ECLI:NL:HR:2014:96 en ECLI:NL:HR:2014:97, en zal daar in een afzonderlijke uitspraak over beslissen.

33. Hof Den Haag 6 november 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3360 (art. 287a Fw)

Dwangakkoord in hoger beroep alsnog opgelegd.

Appellante stelt hoger beroep in tegen het vonnis waarbij het verzoek tot oplegging van een dwangakkoord is afgewezen. Appellante heeft een totale schuld van € 25.857,51 aan veertien schuldeisers. Het hof overweegt dat appellante in hoger beroep heeft aangetoond dat het aanbod - een prognosepercentage van 7,68% aan de preferente schuldeisers en 3,84% aan de concurrente schuldeisers tegen finale kwijting - goed en controleerbaar is gedocumenteerd. Daarnaast acht hof het voldoende aannemelijk dat het aanbod het maximaal haalbare is waartoe appellante financieel in staat moet worden geacht. Uit het keuringsrapport van de gemeente Rotterdam volgt dat de beperkingen (voornamelijk de verstandelijke beperking, appellante heeft een IQ van 57) van dien aard zijn dat niet te verwachten valt dat er in de toekomst een substantiële verbetering zal optreden. Het is dan ook niet reëel te verwachten dat de verdien capaciteit, en daarmee de afdracht capaciteit, van appellante in de toekomst zal toenemen. Ook is er niet eerder een minnelijke of gedwongen schuldregeling van toepassing geweest die door appellante niet naar behoren is nagekomen en is het niet aannemelijk geworden dat toepassing van de schuldsaneringsregeling een financieel beter vooruitzicht biedt voor de weigerende schuldeiser. De weigerende schuldeiser heeft een vordering op appellant van € 429,28, zijnde 1,67% van de totale schuldeiser. Het hof oordeelt dat de weigerende schuldeiser niet in redelijkheid tot haar weigering heeft kunnen komen en dat de belangen van appellante en de overige schuldeisers die met het aanbod hebben ingestemd, in dit geval zwaarder dienen te wegen dan de belangen van de weigerende schuldeiser bij afwijzing van het aanbod. Het hof vernietigt het vonnis van de rechtbank en beveelt de weigerende schuldeiser in te stemmen met de door appellante aangeboden schuldregeling.

34. Hof Arnhem-Leeuwarden 12 november 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:9838

(art. 350/354 Fw)

Hof: Herroeping door rechtbank van schone lei-vonnis gevolgd door tussentijdse beëindiging past niet in wettelijke systematiek.

Bij vonnis van 15 juni 2018 is aan appellant de schone lei verleend. Naar aanleiding van een email van de bewindvoerder van 31 juli 2018 betreffende een uitkering van een overlijdensrisicoverzekering van € 2.466,99 heeft de r-c de schuldsaneringsregeling op 30 augustus 2018 voorgedragen voor tussentijdse beëindiging. Bij vonnis van 27 september 2018 heeft de rechtbank haar vonnis van 15 juni 2018 herroepen en bepaald dat de toepassing van de schuldsaneringsregeling wordt voortgezet en dat de looptijd van de schuldsaneringsregeling wordt vastgesteld op drie jaar en zes maanden zodat de schuldsaneringsregeling eindigt op 18 december 2018. Het hof oordeelt dat de rechtbank het vonnis niet had mogen herroepen en de looptijd niet had mogen verlengen. Het hof wijst erop dat de Wsnp-boedel -na het verstrijken van de schuldsaneringstermijn van artikel 349a Fw, die eventueel kan worden verlengd, en het

verlenen van de schone lei- wordt gefixeerd. Na het verlenen van de schone lei en het in kracht van gewijsde gaan van het eindvonnis is de schuldsaneringsregeling nog slechts gericht op vereffening van de boedel. Dat is de fase waarin de bewindvoerder de slotuitdelingslijst dient op te maken. Met de beëindiging van de schuldsaneringsregeling door het verbindend worden van de slotuitdelingslijst (artikel 356 lid 2 Fw) treedt artikel 358 lid 1 Fw in werking. De rechtsgevolgen van de beëindiging kunnen vanaf dat moment alleen nog worden teruggedraaid als de rechter op grond van artikel 358a Fw de schone lei ontnemt. Herroeping van het vonnis van 15 juni 2018 en (bij wijze van sanctie achteraf) verlenging van de looptijd is in strijd met het wettelijk systeem van de Faillissementswet en van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het vonnis van de rechtbank van 27 september 2018 wordt vernietigd, met afwijzing van de voordracht van de rechter-commissaris, zodat het vonnis van de rechtbank van 15 juni 2018 waarin de schone lei is verleend, zijn gelding houdt.

35. Rb. Noord-Holland 27 november 2018, ECLI:NL:RBNHO:2018:10301 (art. 358a Fw)

Schone lei ontnomen wegens verzwijgen erfenis.

De Wsnp was van toepassing van 23 september 2014 tot 3 oktober 2017. Zuster van de schuldenares overleed gedurende de saneringstermijn. In het eindvonnis is opgenomen dat indien de schuldenares nog gelden of goederen ontvangt uit de nalatenschap deze hebben te gelden als nagekomen baten. Op 5 juni 2018 verzocht de Wsnp-bewindvoerder de rechtbank om aan de schuldenares de schone lei te ontnemen, aangezien de bewindvoerder niet was geïnformeerd over de omvang van de erfenis. De rechtbank stelde de schuldenares daarop in de gelegenheid via haar oudste zus een boedelbeschrijving te verkrijgen en hield de beslissing op het verzoek van de bewindvoerder aan. De schuldenares beriep zich erop dat de oudste zus weigerde rekening en verantwoording af te leggen waarna de rechtbank de oudste zuster verzocht aan de schuldenares een boedelbeschrijving en een uitdelingslijst te verschaffen. Op 30 oktober 2018 handhaafde de bewindvoerder het verzoek de schone lei te ontnemen omdat de schuldenares geen informatie verstreekte en over de ontvangst van de erfenis had gelogen. Volgens de bewindvoerder en een bankafschrift is er op 17 oktober 2017 een bedrag van € 4.000 via de bankrekening van haar zoon overgemaakt. Dit bedrag had de schuldenares inmiddels opgemaakt. De bewindvoerder merkt op dat er nog steeds stukken ontbreken, zoals een boedelbeschrijving van de nalatenschap (en een bankafschrift met vermelding van een betaling van € 11.408,38 waarvan slechts een betaalspecificatie van april 2018 van de Aanvullende Oudedagsvoorziening is verstrekt). Uiteindelijk heeft de schuldenares bij brief van 29 augustus 2018 aan de bewindvoerder toegegeven dat zij € 4.000,- uit de nalatenschap had ontvangen. De schuldenares heeft de bewindvoerder en de rechter, ter zitting van 14 augustus 2018, bewust onjuist geïnformeerd door te verklaren dat zij aangaande de verdeling van de nalatenschap niets had ontvangen. De rechtbank is van oordeel dat schuldenares door haar handelwijze haar schuldeisers ernstig heeft benadeeld en bepaalt dat art. 358 verder geen toepassing vindt (schone lei ontnomen).

36. Hof Den Haag 4 december 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3260 (art. 288 lid 3 Fw)

Wsnp-verzoek toegewezen met toepassing hardheidsclausule.

Appellante heeft een totale schuldenlast van € 108.764,10. De rechtbank wees het Wsnp-verzoek af wegens gebrek aan goede trouw. Ook het Hof oordeelde dat verzoekster niet te goeder trouw is ten aanzien van het ontstaan of onbetaald laten van de belasting- en toeslagschulden van € 23.803 (IB, bijdrage Zorgverzekeringswet en teruggevorderde kinderopvangtoeslag), schulden aan kinderopvangorganisaties Kinderopvang Funny Kids (€ 8.625,-) en Crèche Hermelijntje (€ 5.467,52), en een schuld aan het UWV van € 6.599,47 (terugvordering WAZO-uitkering). Het Hof oordeelt echter dat voldoende aannemelijk is geworden dat appellante zowel haar financiële als haar persoonlijke situatie inmiddels onder controle heeft gekregen als bedoeld in artikel 288 lid 3 Fw. Appellante is met name in de problemen gekomen doordat zij depressief is geworden nadat haar partner, vader van haar oudste kind en haar eigen vader in 2015 beiden zijn overleden. Voldoende is komen vast te staan dat appellante eind 2016 de ernst van haar situatie heeft ingezien en concrete maatregelen heeft getroffen. Zo heeft zij zich in januari 2017 gemeld bij de gemeente voor schuldhulpverlening, maakt zij sindsdien gebruik van budgetbeheer en heeft zij – op een schuld van € 44,95 na – geen nieuwe schulden meer laten ontstaan. Appellante heeft een fulltimebaan en lost op haar schulden af. Appellante heeft zich ter zitting van het hof gemotiveerd getoond om de schuldsaneringsregeling tot een goed einde te brengen. Het hof oordeelt dat deze positieve ontwikkelingen doorslaggevend dienen te zijn. Het hof acht ook voldoende aannemelijk dat appellante zal kunnen voldoen aan de uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen. Het beroep op de hardheidsclausule slaagt.

37. Hof Den Haag 4 december 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3261 (art. 288 lid 3 Fw)

Geen aangifte motorrijtuigenbelasting – gebrek aan goede trouw. Geen bestendige situatie.

De rechtbank heeft het Wsnp-verzoek afgewezen op grond van het ontbreken van de goede trouw ten aanzien van ontstaan en onbetaald laten van de schuldenlast in de afgelopen vijf jaren. Het Hof deelt het oordeel van de rechtbank, nu er onder andere sprake is van ambtshalve aanslagen inkomstenbelasting omdat geen aangifte is gedaan en omdat er van 2013 tot en met 2016 motorrijtuigenbelastingsschulden zijn ontstaan en onbetaald gelaten. Ten aanzien van laatstgenoemde schulden overweegt het hof dat als appellant niet de middelen had om motorrijtuigenbelasting te voldoen, hij geen auto had moeten aanschaffen of de auto van de hand had moeten doen. Het hof ziet vervolgens onvoldoende aanleiding de hardheidsclausule toe te passen, nu onvoldoende aannemelijk is geworden dat de problematiek die aan het ontstaan van de schulden ten grondslag heeft gelegen, inmiddels volledig onder controle is. Het hof wijst erop dat er eerst sinds maart 2018 gebruik wordt gemaakt van budgetbeheer. Het hof is van oordeel dat de situatie van appellant nog niet zodanig bestendig is, dat toelating tot de schuldsaneringsregeling gerechtvaardigd is. Het hof voegt nog toe dat appellant ter zitting de indruk heeft gewekt op de goede weg te zijn en dat indien hij deze lijn vasthoudt, een toekomstig nieuw verzoek meer kans van slagen zal hebben. Het hof bekrachtigt de afwijzing van het Wsnp-verzoek door de rechtbank.

38. Hof Den Haag 4 december 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3366 (art. 288 lid 3 Fw)

Toepassing hardheidsclausule – geen nieuwe schulden en diverse betalingsregelingen getroffen.

Bij vonnis van 24 oktober 2018 heeft de rechtbank het Wsnp-verzoek afgewezen. De rechtbank heeft het verzoek afgewezen: de goede trouw is onvoldoende aannemelijk evenals het naar behoren nakomen van de verplichtingen, met name de verplichting om zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. In hoger beroep heeft appellante aangevoerd dat haar psychosociale problemen voldoende beheersbaar zijn en dat zij voldoende hulp beschikbaar heeft, onder andere in de vorm van budgetbeheer bij de Kredietbank Rotterdam en maatschappelijk werk van het Bureau Frontlijn. Voorts is er sprake van een sociaal vangnet, waarvan onder andere de moeder van appellante deel uitmaakt. Het hof oordeelt dat toepassing van de hardheidsclausule hier gerechtvaardigd is. Het hof betreft bij zijn oordeel dat appellante reeds anderhalf jaar geen nieuwe schulden meer heeft laten ontstaan en zelf diverse betalingsregelingen heeft weten te treffen. Volgens het hof is er een bestendig stabiele situatie gecreëerd. Afsluitend overweegt het hof nog dat appellante er ter zitting bovendien blijkt van heeft gegeven dat zij goed op de hoogte is van de uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen. Het hof vernietigt het vonnis van de rechtbank.

Wilt u een advertentie plaatsen in **WSNP** Periodiek?

U bereikt hiermee niet alleen vele Wsnp-bewindvoerders en curatoren maar ook veel uitvoerende instanties in en rond het wettelijk schuldsaneringstraject (Wsnp) alsmede alle overheidsinstanties die zich met de uitvoering van de Wsnp bezig houden.

Wij hanteren onderstaande tarieven.

Halve pagina in kleur € 400,00 excl. BTW

Hele pagina in kleur € 700,00 excl. BTW

Geïnteresseerd?

Mail uw wensen naar redactie@wsnp-periodiek.nl en wij nemen per omgaande contact met u op!

WSNP *Periodiek*
Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Contact

Redactie:

redactie@wsnp-periodiek.nl

Abonnementen:

abonnee@wsnp-periodiek.nl

Website:

www.wsnp-periodiek.nl

Twitter:

@WsnpPeriodiek

Postadres:

Wsnp Periodiek
Postbus 5018
5800 GA Venray

Verschijning:

4x per jaar

Uitgave van:

Stichting Kennisoverdracht Wsnp
gevestigd te Amsterdam
Handelsregisternr. 34390126

Redactie:

Mr. dr. A.J. Noordam, advocaat
Mr. M. van Bommel, advocaat
Mr. Th. A. Pouw, voormalig docent
handels- en ondernemingsrecht,
voormalig raadsheer-plaatsvervanger
Mr. C. Koppelman, senior secretaris
rechtbank Overijssel
Mw. J. Vlemmings, regisseur
schulddienstverlening (secretariaat)

Redactiemedewerker:

Mr. dr. B.J. Engberts, raadsheer

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, redactieleden en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden. Alle rechten voorbehouden. © Stichting Kennisoverdracht Wsnp.

Abonnementsprijs enkel hard copy: € 72,50 per jaar, incl. BTW, combi-abonnement hard copy en digitaal € 110,- per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2019*).

Abonnementen worden aangegaan voor de periode van minimaal één jaar. Het abonnement kan alleen schriftelijk (of per e-mail) bij het redactiesecretariaat worden opgezegd tegen het einde van het kalenderjaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van minimaal twee maanden (dus uiterlijk 31 oktober).

Abonneegegevens worden door de uitgever niet aan derden verstrekt.

Vormgeving: vandervliet design

Druk: Van Helvoort Grafisch Bedrijf BV, Gemert

© Auteursrechten voorbehouden.